ՆՈՒՄԵՐՈ 1882

1883 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 19 ՇՈՒՐԱՆ ԷՐԹԷՄԻ

ԵԼՏԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԵՐԸ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻՍԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԻ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵԷՎԱՄԻ ԿԱԶԷՄԱ ՏԷՐ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՑԱԹԼԱՐԸ

Լ՚Մէֆիտիկէ 20 ղրուշան

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 200 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 105 »
Իւշ այլըգ . . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՉԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . . . 240 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 125 »

40 ԲԱՐԱ.

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՑԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ Շինճի սահիֆէյէ . . 8 ղրշ.
Ցիւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ՝ վէ ու�մուրը սարրսիֆիյէյէ այիա իլանաթ.
2 վէ Շիւնճիւ սահիֆէյէրէ . . 6 ղրշ.
Ցիւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 1 »

Զիյատէ միւատէթ իչիւն իլանաթա այրը բաղարլըգ օլուր։

Մէվատտը նաֆիյա տայիր պէնտէր մէճմանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան եվրադ իսատ օլունմայաճագ տըր։

40 ԲԱՐԱ.

Իսարէխանէսի, հէյէթը Թահրիրիյէսի վէ մաթպասասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրո 20 իսանէսէ տիր։ — Կազէթանըն ումուրը իսարէ վէ Թահրիրիյէսինէ այիա քեաֆիֆէի մէվատտա հագգընտա Միւսիրի կազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիսի, քեաֆիֆէի մէքեաթիպին տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իսէր։

ԿԻՒՆԼԻՒՐՔ ՀԱՎԱՏԻՆ

ԻՍԼԱՀԱԹ

Պու սէրլէվհա իլէ տիւնքի Լ-Թիւրէյէտ օգունմուշ տըր.

Տիւնքի կիւն Սատրազամ հազրէթլէրինին Թահթը բիրասէթինտէ օլարագ, Տախսիյիէ վէ Խարիճիյէ վէ Ալիյէ վէ Էվգաֆ Նազըրլարը վէ Շուրաի—Տէվլէթ ըէիսի բաշալար հազարաթընտան միւրէքքէպ Պապը Ալիտէ ֆէվգէլատէ պիր գօմիսիօն իճթիմա էյլէմիշ տիր։

Եագընտա իճրասընա գարար վէրիլէճէք իսլահաթ՝ը միւլթիյէ պու գօմիսիօնտա պաշլըճա մէվզուը պահս օլան մէսէլէ օլմուշ տըր։

Պու պապատէ ալտրղրմըզ մալիւմաթա կէօրէ, Պապը Ալի՝ տուէլը էճնէպիյէ նէզտինտէ պուլունան սիֆէրաի Օսմանիյէ պիր թահրիրաթը ումումիյէ իրսալ իտէրէք, հիւքիւմէթը Սէնիյէնին՝ պիրֆաարլա իսլահաթ էմրը միւհիմ միյլէ իշթիղալ իթմէքտէ պէրտէվամ օլտուղընը, վէ պունտան պիլա իսթիանա քեաֆիֆէի վիլայէթլէրին միւսթէֆիա օլաճագլարընը խապէր վէրմիշ տիր։

Մէգքիւր Թահրիրաթը ումումիյէտէ իլավէթէն պէտեան օլունուրընա կէօրէ, հատտը զաթին տէ արիպ ու ամիգ Թէզգիգաթը իյճապ իթտիրէն իշպու էմրը իսլահաթ՝ Թէվէսսիւ իթտիքէճ տէվլէթլէրէ թէպլիղ օլունաճագ, լաքին Պապը Ալի՝ պու իշտի ատճէլէ վէ պէլէմատա լիճրաի մուամէլէյէ Թէշէպպիւս իթմէեէճէք տիր։ Պապը Ալի՝ մէմալիքատէ պուլունան էհալիի միւսԹէլիճէնին մէյլիյաթը խուսուսիյէսիյլէ իհթիյաճաթը հագիգիյէսինի նազարը տիպգարա ալմագլա պէրապէր, իսլահաթընը ումումիյէթինէ միւմքին օլտըղը մէրթէպէ եէքթարդ պիր սուրէթ վէրմէք էմէլինտէ պուլունմագտա տըր։

—

Աթինայա վիւրուտ իտէն խապէրլէրէ կէօրէ, Պապը Ալի նէգտինտէ Ռուս սէֆիրի Մ. Նէլիտօֆ՝ խարիճիյէ նազրը Արիֆի բաշա հազրէթլէրինէ կիտէրէք, Տէրսաատէթ Պուկար էզզարքըզընը հիւքիւմէթը Սէնիյէնին ֆէսխ իթմէք նիյէթինտէ օլտըղը սահիհ օլուպ օմատրընը սիւալ իտինճէ, Արիֆի բաշա հազրէթլէրի՝ ճէվապընտա, հիւքիւմէթը Սէնիյէնին էզզարգ ալէյհինտէ տէրհալ Թէտապիր իթթիխազ իթմէք նիյէթինտէ պուլունմատընընը սեֆիրը միւշարէլէյհէ պէյան իթմիշ տիր։

—

Գաթարօտան Թաշրա եազըլըզընա կէօրէ, Օսմանը վէ Գարատաղ Թահտիտը հուտուտա գօմիսիօնը՝ Թրէբսի արագիսինի Գուսի արագիսինտէն այըրմագ արզուսընտա պուլունուպ, հալ պու քի մէզքիւր նահիյէլէր էհալիսի՝ պու Թէֆրիգ մուխալիֆէթ իթտիքէրինէն, գօմիսէրլէր իշլէրինի Թաթիլ իթտիքտէն մատա, Գուսիտէ պիր արպէտա զուհուրինէն գօրգուլարը իչիւն մահալը մէզքիւրէտէ պիր գաչ թապուր ասքերը Օսմանիյէ իրսալ օլունմուշ իմիշ։

—

Լօնտրատա Թէէմինէն բիվայէթ օլունտուղունա կէօրէ, հիւքիւմէթը Սէնիյէնին վուրլա քէօրֆէգինտէ թէէսիս էյլէմիշ օլտըղը երիմի կիւլլիք գարանթինա հագգընտա ինկիլթերրա խարճիյէ նազրը լօրտ Կրանվիլ՝ նոյ. 22տէ պա Թէլէկրաֆ լօրտ Տիֆրինէ Թալիմաթ իրսալ իտէրէք, գարա իլէ իսթիլաթ իթմէյճէք սեֆիրէյէրին գարանթինա չէքմէ քսիդին Զանագ գալէ պուղազընտան կէչմէյէրինէ միւսատտէ օլունմասընը Թալեպ իթմիշ իմիշ։

—

Գատրի պէյին Մըսրրտա գօմիսէրլիք մէմուրիյէթի իճրա էյլէտիկի էճնատէ չէքմիշ օլտուղը Թէյէկրաֆլարրն իճրէթի օլմագ իւզրէ Մըսրը հիւքիւմէթի Պապը Ալինին հիսապընա 2000 լիրա կէչիրմիշ տիր։

—

Լօնտրատան չէքիլէն պիր Թէյէկրաֆա կէօրէ, մէէղունէն Լօնտրատա պուլունան Հօսպարթ բաշա հազրէթլէրի՝ Թուրճա պիր մէքթուպ նէշր իտէրէք, պունտա լօրտ Տիֆրին Թարաֆընտան Մըսրրտա Թէէսիս օլունան գանունը էասիլի Թէէեիտ իչիւն ինկիլիզը ասքերի իլէ պէրապէր Մըսրրա Օսմանը ասքերի սեվգինի Թավսիյէ իտէյօր։

—

ՄՈՒՀԱՌԻՄԻ

Մուհաքէմէի մալիմէ հագգընտա պու սապահէրի Վ-էՇին նէչը իթտիրի չայանը միւթալաա պիր պէնտի իչ սահիֆէմիզէ տէրճ իթմիշիզ տիր։

Պու կիւնքի Թ. Հ-էէ-Ը տախի պու պապատէ պիր պէնտը մախսուս նէչը իթմիշ օլուպ, նիհայէթինտէ պէր վէճհը ամի պէյանը էֆքեար էյլէմիշ տիր։

«Մուխպիր վէ խաֆիյէլիք մէմուրիյէթինտէ պուլունան ատամլարը վաղիֆէի ասիյէլէրինի սուի իսթիմալ իթմէլէրինտէն ասլայը ագբայէթ հալլերին նէյէ միւնճէր օլտըղը պու մուհաքէմէտ Թէհպագուգ իտինճէ, պատէմա իսլահաթը ինզիպաթիյէմիզ էմրինտէ տախի պու իպրէթտէն բէք պէօյիւք պիր իսթիֆատէ իտիյէճէք տիր քի, պիզ ասլ էն պէօյիւք էհէմմիյէթի տախի իշթէ պու իսթիֆատէյէ վէրմէքտէյիզ։ զիրա բօլիս տիմէք պիր մէմլէքէթին ըուհը տիմէք օլուպ, անըն սրհէթ ու սէլամէթի՝ պիւթիւն վիճուտը մէմլէքէթին սրհէթ ու սէլամէթի տիմէք տիր։ Պու գուվվէթատ ֆէսատա օլաճագ օլուրքիսէ, խալգըն հիչ պիր սընֆընտա էմնիյէթ ու սէլամէթ գալմայարագ, էմնիյէթը ումումիյէնին պիհագգընի խսթինալի իչիւն տախի իսլահաթը ինզիպաթիյէնին էն միւքէմմէլ սուրէթտէ իթմամը լիւզում մընը եէնէ պու մուհաքէմէ մէյանա գօյօր տիմէք տիր։ »

* * *

Թ. Հ-էէ-Ը՝ գավինճէ, մուհաքէմաթը 8 կիւն սիւրէն պէօյէ պիր մէսէլէի միւհիմմէնին գարարը էօյլէ պիր կիւն իչինտէ վէրիլէպիլմէք միւմքին օլմամասընա մէպնի, պու կիւն գարարրն Թէպլիղի միւհիմմէյի տէլիիմիշ։ Մահքէմէի ճինայէթճէ հէր նէ վագթի գարար հասըլ օլուր իսէ, հիւքիւմն Թէֆհիմ օլընճագը կիւն կաղէթալար իլէ իլան գըլընճագ իմիշ։

ԹԷԼԵԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս գ-ռ-Ֆ-ն-ի-ը Բ-ր-ք-ն-ա մ-ն-ի-գ-ա-մ-ը Բ-ե-ղ-ի-ն օ-ր-ա-ն Թ-ե-լ-ե-կ-ր-ա-ֆ-ը ղ-ր.

Բարիզ 30 Նոյեմ.

Ամիրալ Գուրպէ՝ Հանօյուան չէքտիրի Նոյեմբեր 23 Թարիխլի պիր Թէլէկրաֆտա, հիւքիւմէթարիճէաթընը իթմամ իթմէքտէ օլտուղընը պէյան իտէյօր։

Ամիրալը միւշարէլէյհին իսպարընա կէօրէ, այրն 17սիտէ 2000 Զինի Հայ-Ծունկա հիւճիւմ իթմիշլէր իսէ տէ, 200 մագթուլ պըրագարագ կէրի բիւսկիւրտիւլմիշլէր տիր։

Աժանս Բիւթէրն Ֆ-ի-ի Մ. Ինկլիզը Բ-ր-ք-ն-ա մ-ն-ի-գ-ա-մ-ը Բ-ե-ղ-ի-ն օ-ր-ա-ն Թ-ե-լ-ե-կ-ր-ա-ֆ-ը ղ-ր.

Պէրլին 30 Նոյեմ.

Պու կիւնքի Նէ Տոյէ Ամէրիքի Ցոյնունկ կաղէթասը՝ Զին սուլարընտա պուլունան Ադէմանէա տօնանմասընն Թագվիյէ խուլէճէյինի խապէր վէրիյօր։

Վիէննատան ալընան պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, մէճլիսը մէպուսան՝ դէկտեմբեր 4տէ իճթիմա իտէճէք, վէ մէճլիսը մէզքիւրէ արզ օլունճագ պիւտէյ՝ պիր խայը վէրկիլէրին Թէզեիտինի միւհիմէվի պուլունճագ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԻ

Տար-իւս-Սաատէթ-իւշ-Շէրիֆէ աղասը Հաֆըզ Պէհրամ աղա հաղրէթլէրինին Թահթը նէզարէթլէրինտէ օլարագ Եըլտըզ սէրայը տախիլինտէ պիր ճամի ինչասը հագգընտա իրատէի Շահանէ սուտուը իթմիշ տիր։

—Կէչէն չարշէնպիհ կիւնիւ Բուսմ Բաթրիյի էֆէնտի՝ Ատիյէ նէզարէթինէ պիրազիմէ, պաղը մէսաիլը բուհանիյէ հագգընտա նազը Ասիմ բաշա հազրէթլէրի իլէ միւլագաթտա պուլունմուշ տըր։

—Զէյմէ աֆէթզէտէկեանընընն մէնֆաաթընա վերիրէն գօնսէրտէն հասըլ օլան մէպլաղը միւսապիրնը մերգումէյէ Թէվֆի իթմէյէ մէմուր օլան Պանգը Օսմանի սըրքեաթիպի Մ. Լաֆօնթէն էվվէլքի կիւն մահալը մէպքիւրէ միւթէվէճհիհէն Տէրսաատէթտէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

—Մէեզունէն Ալէքսանեատա պուլունան Մարիյէ միւսթէյարը վէթէնտօրֆի պէյ հազրէթլէրինին՝ կէչէճէք հաֆթա Տէրսաատէթ՝ ավտէթ ու մուվասէլէթ իտէճէյի խապէր ալընմըշ տըր։

—Թ. Հ-էէ-Ը՝ ալտրղը պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, կիրիտտէ Բէսիմօ սանճաղը ճիվարընտա խրիսթիյանլար պիր իսլամը տահա գաթլ իթմիշլէր տիր։

—Բուսիա սէֆարէթի միւսթէշարը Մ. Օնու՝ էվվէլքի կիւն Պապը Ալիյէ կիտէրէք, խարիճիյէ միւսթէյարը Տատեան Ցարութիւն էֆէնտի հազրէթլէրի իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Մաթպասմրգա խապէր վերիլտիյինէ կէօրէ, տիւն ագշամ սաաթ պիր բատտէլէրինտէ խասքէօյտէ Եէնի մահալլէ ճիվարընտա պիր գաչ Քիւրտ՝ սէրիսոյ օտրգլարը հայտէ էթթրաֆա քիֆը ու հագարէթ սաչմագտա օլտրգլարընտան, ժանտարմալար պունլարը թուֆմագ իսթէտիքտէ, Քիւրտլէրտէն պիրի գամա իլէ սիւրալ՝ ժանտարմանրն իւզէրինէ հիճիւմ իթմիշ, վէ ժանտարմա՝ համիյ օտուղը Վինչէսթրը թիւֆէնկի իլէ թէհտիտ էյլէմիշ իսէ տէ, քեար իթմէտիյինի վէ մէրգում Քիւրտին թիրը հէլաքընա գուրպան օլաճագընը էօրիւնճէ, միւտաֆաա նէֆս իչիւն թիֆէնկինի աթէշլէմիշ, վէ մէրգում Քիւրտ՝ գարընընան վուրուլարագ, պու սապաս բօլիս մէրքէզինտէ վէֆաթ իթմիշ տիր։

ԱԶԳԱՑԻՆ

ՄԻԼԼԷԹ ՄԷՃԼԻՍԸ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

Տիւն Միլլէթ մէճլիսը ումումիսի՝ Գալաթատա իշմիրլեան Դեր. Տ. Մատթէոս Սրբազանընն Նախագահութիւնը, վէ Ղազարոսեան Քրիստոսուր էֆէնտինին Ատենապետութիւնը Թահթընտա իճթիմա իսէրէք, 47 երեսփոխան հաղրը պուլունմուշ տըր։

Մէճլիս սաաթ եէտի պուչուգտա քիչատա օլունուպ, Մինաս Զերաղ էֆէնտինին պիրինճի Ատենադպիրլիք մէմուրիյէթինտէն խոթիթա իթտիկինէ տակր օլան քեաղըտ օգունարագ, խթիթաի մէզքիւր գապուլ օլունմուշ, վէ նիզամնամէի տախիլի ահքեամընճա իւչինճի Ատենադպիր ինթիխապընա գարար վերիրմիշտիր։

* * *

Լուսինեան Դեր. Տ. Խորէն Սրբազան՝ ըուհանի երեսփոխան ինթիխապ իտիլմիշ օլուպ, պու մէմուրիյէթի գապուլ իթտիկինէ տակր եազընը Ադամնարագ, ինթիխապը մէզքիւր թատիգ օլունմուշ տըր։

* * *

Պատէհու Սուրէնեան Աւետիս էֆէնտինին Իվրօպայա իճրաի սէյահաթ իտէճէկինէ տակր կէօնտերտիկի պիր քեաղըտ գրառթ օլունուպ, մէպուսանտէն պուլունան էֆէնտիի մումիլիյէրին իչպու ղայպուպէթի՝ նիզամնամէի տախիլի ահքեամընճա մէշրու վէ նիզամը ատտ օլունմայա գարար վերիլմիշ տիր։

* * *

Մայր Դիւանընն Թէքլիֆի իւզէրինէ, Բաթրիգխանէյին կէչէն սէնէ իլէ կէլէճէք սէնէ պիւտճէյլերինին, վէ Համարակալութեան Դիւանընն կէթիրմիշ օլտուղը բաբօրթ ծընընն Թապ օլունմասը Թահթը գարարա ալընմըշ տըր։

* * *

Եկնէ Մայր Դիւանընն Թէքլիֆի իւզերինէ, 1866 սէնէսի կիպի պիր կաթողիկոսական Ցանձնաժողով թէշքիլ օլունմասընա գարար վերիլմիշ տիր։ Պու գօմիսիօն՝ Բաթրիգ Ամեն. Տ. Տ. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինին Նախագահութիւնը Թահթընտա օլտուղու հայտէ, տէօրաիւ ըուհանի վէ տէօրաիւ ճիսանի օլարագ սէքիզ ազատան միւբէթթէպ պուլունաճագ, վէ մէմուրիյէթի՝ կաթողիկոս ինթիխապը մուամէլաթընա նէզարէթլէ օնա սիւրաթ վերմէքքտէն իպարէթ օլաճագտը։ Հալ պու քի պու գօմիսիօն ազասընը ինթիխապը կէչէճէք իճթիմա գալմըշ տըր։

* * *

Թիւլպէնճեան Նիկողոս էֆէնտինին պիր քեազըտը գրառթ օլունուպ, պունտա էֆէնտիի մուճիլիյ՝ կաթողիկոս ինթիխապընընն 1866 սէնէսի ուսուլինճէ իճրա օլունմասը հագգընտա Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինին ախիրէն վերտիկի գարարը Ազգ. Վարչութիւնա Թէպլիղ իլէ իճրաը էմր օլունմասընը Թէքլիֆի իթմէքտէ, վէ պու միւնասէպէթլէ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինին Հասքէօյ չէքիլիպ, հաթթա Միլլէթ մէճլիսը ումումիսի տավէթնամէլերինի պիլէ իմզա իթմէտիկինէ պէհանը Թէէսսիֆ էյլէմէքտէ պուլունմուշտը։

* * *

Մէճլիս պու քեազրտը իսթիմա էյլէտիքտէն սոնրա «Կանոնական Մրագիր Կաթողիկոսական» մէվզուը պահսընտան իպարէթ օլան Օրակարգա նագլը միւգաքէրէ իտէրէք, Կաթողիկոսական Ցանձնաժողովն բաբօրթ ասընը մէճլիսէ կէթիրէնիգմիրլեան Սրբազան իրատը մէգալէ պէտ իթմիշ, վէ մէգքիւր Կաթողիկոս լայէհաը (Ծրագիր) հագգընտա բուհանէյէթ (կրօնական) վէ սէյահիյէթ իրաւասական) վէ միւնասէպաթ (յարաբերական) նօգթաի նազարընճա նութգընը 3 գրամա թագսիմ էյլէմիշ տիր։

Բուհանիի մումիլիյէ՝ բուհանիյէթ նօգթաի նազարընճա պէյան իթմիշ տիր քի, Պալաժէնեան Գրիգոր Գրիգորեան թէմիյէ իթմէսիյէ, անընն Ուղղափառութիւնընը դասպ իթմէքտէ տիր։ Հալ պու քի Հայաստանեայց Եկեղեցիսի առաքելական Ս. Եկեղեցի տիր։ Թիւրքիա, Հինտիսթան, Իրան վէ մահալը սարէ էրմէնիլերի վէ մէրհում 3 կաթողիկոսլար եանի Ներսէս, Մատթէոս վէ Գէորգ Սրբազանլար մէզքիւր Պալաժէնեա այէյհինտէ տամամ բրօթէսթօ իթմիշլէր, վէ անը բուհանիյէթ ճիհէթինճէ մուղիրը ատտ էյլէմիշլէր տիր։

Իզմիրլեան Սրբազան սէլահիյէթ նօգթաի նազարընճա պէյանը նութգ իտէրէք տէմիշ տիր քի, կաթողիկոսըն հուգուգ ու սէլահիյէթի բայալ օլունմուշտը, դիրա քէնտի Առաջնորդլարընը Հայաս. Եկեղեցիսինին գավամիտ թիգասընա թէվֆիգան քէնտիսի ինթիխապ վէ թատիգ իթմէյիպ, պու մուամէլէյի Բուսիա իմբէրաթօրը իճրա իտէյօր։ Բուհանիի մումիլիյէ՝ միւնասէպաթ նօգթաի նազարընճա տախի պէյանը էֆքեար իտէրէք, կաթողիկոսընը իսթէտիկի վագթի քէնտէրտիկի պիր քեազրտ գրառթ օլունուպ, մէպուսանտէն պուլունան էֆէնտիի մումիլիյէրին իչպու ղայպուպէթի՝ նիզամնամէի մատրդընը իֆատէ էյլէմիշ տիր։

Իզմիրլեան Սրբազան՝ խիւրատի քէլամ չու նէնթիճէյէ վարը օլմուշ տըր քի, Ռուսիա հիւքիւմէթինէ Հայաստ. Եկեղեցիսինին ագարանամէսի (դաւանագիր) մագամնտա պիր պէնանամէ թագտիմ իթմէք վէ պու սուրէթլէ Պաղաժէնիանընն ֆէսխինի խթիտա էյլէմէք, վէ պու լայէհա Միլլէթ Մէճլիսը ումումինտէ օգունտրգտան սոնրա, Եկեղ. Համագ. ժողովն տախի ըէյու միւթալաասընը ալմագ իւզրէ մէճլիսը մէգքիւրէ տախի իրսալ իթմէք վէ պատէհու թաստիգ իտէրէք, լայէհաի մէգքիւրէյի ինթիխապ օլունճագ կաթողիկոսա թէսլիմ իթմէք լազըմընը։

Պունընն իւզերինէ Փափազեան Ստեփան էֆ. քէլամ աղաղ իտուպ, Քիւրսէնին էքսէրիյէթը միլլէթ նամը իլէ թէսմիյէ օլունմասը լազըմ կէլիր իքէն, Գրիգորեան եախօտ Լուսաուորչական թապիր օլունմասընա պէյանը թէէսսիֆ իթմիշ, վէ լայէհանըն պէնտ պէնտ օգունմասընը, վէ Եկեղ. Համագ. ժողովտա տախի պիր քերրէ մուայէնէ օլունարագ Միլլէթ մէճլիսինէ կէլտիքտէ, օ զէման լայէհաի մէգքիւրէնին թաստիգի վէ եախօտ Ռուս հիւքիւմէթինէ պիր պէյանանամէ թագտիմի խուսուսընտա պիր գարար վերիլմէսինի թէքլիֆի էյլէմիշ տիր։

Ազարէկեան Մարկոս էֆ. թահրիրէն պիր նութգ գրառթ իտէրէք, Հայաս. Եկեղեցիսինին վիճուտը, Առաքելականութիւնը, Ուղղափառութիւնը, տէվամ ու սէպաթը, վէ կէրէք էրմէնի միլլէթինէ վէ կէրէք միլլը միւսթէքիլիքէի սահրէնէ իթտիկի խրտամաթը աղիմէի մանէվիյէսի հագգընտա թաֆսիլաթա կիրիշմիշ, վէ Հայաս. Եկեղեցիսինէ վէ էրմէնի միլլէթինէ մուգիրը օլան Պաղաժէնիա Նիկոմիդիսի Ռուս հիւքիւմէթի թարաֆընտան ֆէսխ օլունմատրգա կաթողիկոս ինթիխապ իթմէմէք լազրմ կէլտիկինի նէթիյճէնի մէգալէ օլարագ պէյան իթմիշ տիր։

Զէրաղ Մինաս էֆ. Ազարէկեան էֆէնտինին պու սոն թէքլիֆինի մուվաֆֆէգը ատլ ու հագգվէ ֆագաթ վագթաստ (կանխահաս) ատտ իտէրէք, կաթողիկոսական Ցանձնաժողովն լայիհասը զաթէն Թիֆլիստէքի Մաշ կաղէթասընտա հէման թէմամը իլէ նէչը իտիրմիշ օլտուղընտան, անընն էվվէլճէ թապ օլունուպ երեսփոխանարա Թէվֆի օլունմասընը վէ պատէթթէգիգ վէ միւթալէա թահթը միւզաքէրէյէ այընմասընը Թէքլիֆ իթմիշ տիր։

Զէրաղ էֆ.-ին պու Թէքլիֆինէ հէր նէ գատար Մէհիքեան Մըկըրտիչ վէ Նորատունկեան Գարրիել էֆէնտիէր պէյանը մուվաֆգաթ իթմիշլէր իսէ տէ, իզմիրլեան Սրբազան իլէ Թորոսեան էֆ.-ին մուխալիֆէթի իւզերինէ Ատենապետ էֆ. մէճլիսին բէյը ումումիսինէ միւրաճաաթ իթտիքտէ, պիլա թապ լայէհանընն պէնտ պէնտ օգունմասընա էքսերիյէթը արա իլէ գարար վերիլմիշ տիր։

Պու գարար իւզերինէ Իզմիրլեան Գեր. Մատթէոս Սրբազան մինպէրը խիթապէթէ չըգարագ, լայէհաի մէգքիւրէյի գրառթ իթմէյէ պաշլամըշ, վէ «Հիմնական սկզբունք Հայաս. Եկեղ.» սէրլէվհայը պիրինճի ֆասլը պաղը թատիրաթա գապուլ օլընմիշ տըր։

Թատիրաթը մէգքիւրէնին պաշլըճալարը չու աթիտէքիրէր տիր։

Հայաստ. Եկեղեցիսինին եաղընդ եպիսկոպոսլար թարաֆընտան իտարէ օլունտրղը լայէհաի մէգքիւրէտէ մուհարրեր իքէն, Այվազեան Գեր. Տ. Եղիշէ վարդապետն՝ քիլիսէի մէգքիւրընը եպիսկոպոսլար թարաֆընտան իտարէ օլունտրղընա տակր պէյան իթտիկի իթիրազը մէճլիսէտտ իթմիշ տիր։

Լայէհաի մէգքիւրէտէ Ս. Երուսաղէմ բաթրիգլիկի Տէրսաատէթ բաթրիգլիկինտէն ալընան գօնրլմուշ իսէ տէ, պունընն Թէպտիլ օլունուպ Ս. Երուսաղէմ բաթրիգլիկինին Տէրսաատէթ բաթրիգլիկինէ Թէգատիւմ իթթիրիլմէսինի Տ. Մինասեան Գեր. Տ. վահան Ծ. վարդապետ Թէքլիֆ իթմիշ օլմաղա, մէճլիս պու Թէքլիֆի իսթիմա իթմիշ տիր։ Իզմիրլեան Սրբազան հէր նէ գատար աքսինի իտտաա իտէրէք, Ս. Երուսաղէմտէքի Էրմէնի բաթրիգլիկինին սոն զէմանլարտա իհտաս օլունտրղընը, եանի Տէրսաատէթ բաթրիգլէրինին քէնտիլէրինի Ս. Երուսաղէմ բաթրիկի Թէսմիյէ իթտիքլերի վագրթատ պայլամըշ օլտուղընը պէյան իթմիշ իսէ տէ, Տ. վահան վարդապետ՝ իսրար իտէրէք, Ս. Երուսաղէմտէ պիր Էրմէնի բաթրիգլիկի պունմուշ օլտուղընա, վէ պու բաթրիգլիկին հավարիունարա մախսուս պիր վերասէթլէ (առաքելական յաջորդութիւն) Տէրսաատէթին Ֆաթիհ Սուլթան Մէհմէտ Ղազի թարաֆընտան ֆէթհ օլունմասը զէմանընա գատար կէլմիշ օլտուղընա, վէ անտէն սօնրա հէր նէ գատար Տէրսաատէթ բաթրիգլէրի Ս. Երուսաղէմ բաթրիգլիկինի զասպ իթմիշլէր իսէ տէ, միլլէթին՝ պու Թէվհիտի (Ձուլում, միացում) գապուլ իթմէյէլէք, մէգքիւր բաթրիգլիկի իպգա էյլէմիշ օլտուղընա պիլճիւվէ Թէվարիխ վէ գուսատաթընն չահատէթ իթտիկինի, վէ պու Ս. Երուսաղէմ բաթրիգլիկինինէ էյան պագը օլարընը մանղուրրմըզ իտուկինի պէյան իթմիշ տիր։

Մէճլիս Դեր. Տ. Վահան վարդապետին իշպու պէյանանընա գանի օլարագ, Ս. Երուսաղէմ բաթրիգլիկինի Տէրսաատէթ բաթրիգլիկինէ Թէգատիւմ (նախադասի) իթտիրմէյի գապուլ իթմիշ տիր։

Պատէհու Թորոսեան Յովհաննէս էֆ.-նին Թէքլիֆի մուճիպլինճէ, «կաթողիկոս միայն միւռոն կ՚օրհնէ» իպարէտինտէ դէք քէլիմէսինի մէճլիս 7 բէյ իլէ գալտրրմաղա գարար վերիլմիշ տիր։

Մէճլիս կէլէճէք ճումա եէնի իճթիմա իթմէք իւզրէ սաաթ 10 պուչուգտա տաղրըլմըշ տըր։

Տիւնքի մէճլիսի երեսփոխանլարըն իպրաղ էրէտիքլերի վագարը տինտարանէ բէք գիյատէ չայանը Թահսին պիր մէրթէպէտէ պուլունմըշ օլտուղընտան, կազէթմըզ քէնտուլէ լայէգ օլան հէյէթ ու վազիֆէթինի ալմագա վէ միւհիմմ մէսէլէլերի մէչդուլ օլարագ ումում միլլէթին մէմնունիյէթինի ճէլպ էյլէմէկէ պաշլամըշ օլան մէճլիսը մէգքիւրը պու միւնասէպէթլէ Թէպրիքէ միւսարէաթ իտէր։

Գահիրէտէն Թէէսսիւֆը ագիմլէ խապէր ալընտըղընա կէօրէ, պու տէֆա Ազանեան Ստեփան բաշա հազրէթլերի եէնի պիր քեատերը աղիմէ տահա տիւչար օլմուշ տըր։

Բաշաի միւշարէլէյհին զէվճէսի Տիկին Նունիկ՝ պունտան պիր պուչուգ մահ գատար ադտէմ վէֆաթը խապէր վերիլէն մախտուտընընն ադրը խասթալընը վէ վէֆաթը կիւնլերինտէ բէք միւթէսսիր օլարագ քէնտիսի տէ խասթալանըպ, զէվճինին պիլճիւմէ սայ ու զարէթինէ բաղմէն բէնէյի էճէլտէն ագատէի սէր իտէմէյէրէք, իրթիհալը տարը պագա իթմիշ, վէ սէվկիւլիւ էվլատընընն եանընտա մուէպպէտէն իսթիրահաթ էյլէմիշ տիր։

Ստեփան բաշա հազրէթլէրինին իւրի այ զարֆընտա պիր պիրի արտը սրրա վուգու պուլան չու պէօյիւք զայպ ու քետերլերի հագգընտա պիզ տախի պէյանը Թէէսսիֆ իտէրէք, կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք պիր Թանէճիք գարիշ օլան քերիմէսի Օրիորդ Մաթիլտ էյիւն ճէնապը Հագգընը Թէսլիյէթը սամէտանիյէսինի Թէմէնի էյլերիզ։

Է.ՋՄԻԱԾՆԻ ԳԻՒՂԱԿԱՆ ԿԱԼՈՒԱԾՔ ԵՒ ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

(Կէչէն "չարէչնայիհ կիւնքի նիւսխէմիպտէն տէվամ.)

Բ.—Էջմիածնի տպարանը հիմնուած է երջանկայիշատակ Սիմէօն կաթողիկոսէն, հետեւաբար դարաւոր հաստատուած մանաւանդ Էջմիածնի տպարանի վերջին բարեկարգութիւնը և յառաջադիմութիւնը ինքեան այսինքն իւր տերութեան ևս փառաց և պարծանաց բաժին կը յաւելցը՝ Էջմիածին իւր տերութեան սահմանաց մէջ գտնուելով, հետևաբար պէտք չէ՞ ուրախանար և աւելի ջանայր խրախուսել, և այս խրախոյս իրմէն դրամական զոհողութիւն կը պահանջէր, կամ թէ երբէք տրպարան տերութեան դէմ մեղանչած է, ե՞րբ և ո՞րն է կամ ո՞ր առթի մէջ է յանցանքը, պէտք չէ՞ որ ցոյց տրուի։

Դարձեալ, ի՞նչպէս պէտք է մեկնել այն հանդամանքը ևս, որ երջանկայիշատակ և բազմարգիւն Գէորգ կաթողիկոսի առվև Ռուսք տկարանալով, լուեցին և Նորին Սրբութեան վերջին գրութեան և առաջարկութեան (1) ոչինչ պատասխան տալով 1875—6 թուականէն ի վեր, Նորին Սրբութեան առ Աստուած փոխուելէն զկնի՝ այժմ՝ Պրոկուրօրի միջոցաւ և անուղղակի այն խնդիրը կը յուղեն Ռուսք և Սինօդին կը գրեն, որ թէ այդ խնդրում և թէ դպրոցաց խնդրում, չատոնց պատասխանած է Ռուսաց կառավարութեան սպառնալից թղթոց 1873-5 թուականներում, որ դպրոցք և տպարան կաթողիկոսական իշխանութեան կը վերաբերին և Սինօդն երբէք չկրնար միջամտել (2)։

Աւելորդ է պնդել՝ որ այս խնդրում ևս դարաւոր իրաւունք վաթողիկոսական իշխանութիւն և պատիւ, Էջմիածնի իրաւունք ևս երկու կերպով կուզեն ետ առնուլ, և վերջապէս Ռուսք չեն ցանկար Էջմիածնում վերաշինութիւն, ճոխութիւն, յառաջադիմութիւն և պայծառութիւն տեսնել։

Անշնիմք մերբուն առարկելիք ինդրոյն, որ Էջմիածնի գեղական կալուածոց համար է։

Գ. Էջմիածնի 3 գիւղերը 300—400—500 և 600 տարուց չափ դարաւոր կալուածներ են և Էջմիածնի սեփական այլևայլ կաթողիկոսներէն Ազգի և եկեղեցւոյ դրամներով գնուած և կտակուած Պարսկական, Օսմանեան և նոյն իսկ Ռուսական տիրապետութեանց ժամանակներում քաղաքական կառավարութիւններէն ճանչցուած և անկասելի մնացած են։ Եւ ծախահարկերը՝ որ արքունեաց կը վերաբերին, և կարող էր ամեն կառավարութիւն ստանալ, թողած են Էջմիածնին ինուէր։ Մինչև այս ատենն ևս զգուշութեամբ և յարգանօք վարուած են կառավարութիւնք Էջմիածնի հետ։

Մինչև 28 կտոր եղած են Էջմիածնի գեղեր, սակայն այլևայլ բանակաց յարձակմանց և տերութեանց փոփոխակի տիրապետութեանց առիթներով վերջին ժամանակներում ոմանք աւերակ դարձած են, այլք փոխանակուած այլ և այլ գեղական մասնական բաժիններու հետ, սակաւք՝ ի թշնամեաց յափշտակուած են գրեթէ քաղաքական կէս անիշխանութեանց և խառնաշփոթութեանց միջոցներում։

Էջմիածին իւր գեղջէից վերայ ինախնեաց հետէ «երեք տեսակ իրաւունք» ունեցած է, կալուածատիրական, «թիֆլական» և «վագֆական» (ըստ տեղւոյս փախմ կամ վաղմ)։

1. «Կալուածատիրականն» է հողոյ սեփականութիւնը կամ սեփական լինելը։

2. «Թիֆլականն» է և իրաւունք կը տայ 7 առ 30 «տասանորդ» առնուլ ամեն տեսակ երկրային բերքերէ և անասնապահական առնոյր՝ երբէք չլսելով և չերկնչելով օտարին ծառայ և լրտես դիմակաւոր մի քանի հայերէ։

Իրաւ է որ կան սինօդի անդամոց մէջ «միամիտ և ողորմելի» անձինք, որ աւելի հեշտ կը լսեն օտարին և նորա արբանեկաց ահիւ և դողութեամբ, սակայն նոյն իսկ սակաւթիւ ըստ բաւականին անկեղծ և բանիմաց անդամք բաւական են իւրանց ընկերաց «տկարութիւն» քը այսպիսի դէպքերում՝ «բառնալոյ» համար և «եօլա» տանիլ։

Ինչպէս նաև բնակիչք պարտաւոր են կալուածատիրոջ այս պէտքը ձրիաբար հոգալ, արտերը վարել, ցանել, հնձել, կալել, ամբարել, առաջնին և երկրագործական ծառայութիւնքը կատարել, ծրխահարկ ևս տալ (3)։

3. «Վագֆ»ականն ևս՝ որ Մահմետական օրէնք և կառավարութիւններէն ծնունդ առած է, կամ թէ Ասիական հին սովորութիւն է, և որ տակաւին Մահմետական կառավարութեանց երկիրներում իշխող օրէնք է, կը նշանակէ՝ որ ո և իցէ բարեպաշտական հաստատութեան կը տակուած և սեփականութիւն եղող երկրի վերայ գտնուած չէնքը, եթէ տերը ժառանգ այսինքն որդի ուստր կամ դուստր չունի, ուրիշներուն ժառանգութեան չկրնար անցնել, և կը մնայ կամ պէտք է մնայ ի լիակատար սեփականութիւն այն հաստատութեան՝ որում կտակուած կամ սեփականութիւն եղած է։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ՊՐՈՒՍԱ

Նէյրը մէգքիրատն նոյեմ. 13 թարիխիւլէ ալաղրմըզ պիր մէքթուպ ալդը։

Իբի սէնէտէն պէրու շէհրիմիզին Սէտպայը ճիհէթինէ գըզամուգ իլլէթի զուհուր իտէրէք, միպիթէլա օյան չօճուգլար հաֆիֆճէ կէչիրիպ աղ պիր միւտէթ զարֆընտա քէսպը իֆագաթ իտէրլէր իտի։ Նիւզէրան իտէն եաղ մէվսիմինէ տէ ուէլ թապիր ալունան պիր նէվի խաթալըգ բէյտա օլտու քի, հատը զաթընտա մազարրաթը օլմաղընտան, կիրիֆթար օյան չօճուգլար՝ խաֆիֆճէ կէչիրտիլէր։ Հալ պու քի, պու իլլէթին գըզամուգ ալտա պազը էմարէի մախսուսէսի օյտուզունտան, վալիտէլէր չօճուգլարընդեն պու ուէ՝ տէնիլէն խաթալըգընը գըզամուգ զանը իլէ սահիհ գրգամուգ չգըգարան պիր խաթայա թէգարրուպլէրինէ միսասատէ իթտիքէրինտէ, պուլունտուգլարը խաթանդեն մազարրաթընը վէ պէյբի թէհլիքէսինի միշահէտէ իտէրլէր։

Անասընլ գըզամուգ իլլէթինէ նագլը մէգալ իտէրիզ։ Պու իլլէթ իբի սէնէտէն պէրու պուրդիւնքներէ։ Ինչպէս նաև բնակիչք պարտաւոր են կալուածատիրոջ այս պէտքը ձրիաբար հոգալ, արտերը վարել, ցանել, հնձել, կալել, ամբարել, առաջնին և երկրագործական ծառայութիւնքը կատարել, ծրխահարկ ևս տալ (3)։

3. «Վագֆ»ականն ևս՝ որ Մահմետական օրէնք և կառավարութիւններէն ծնունդ առած է, կամ թէ Ասիական հին սովորութիւն է, և որ տակաւին Մահմետական կառավարութեանց երկիրներում իշխող օրէնք է, կը նշանակէ՝ որ ո և իցէ բարեպաշտական հաստատութեան կը տակուած և սեփականութիւն եղող երկրի վերայ գտնուած չէնքը, եթէ տերը ժառանգ այսինքն որդի ուստր կամ դուստր չունի, ուրիշներուն ժառանգութեան չկրնար անցնել, և կը մնայ կամ պէտք է մնայ ի լիակատար սեփականութիւն այն հաստատութեան՝ որում կտակուած կամ սեփականութիւն եղած է։

(1) Բազմարգիւն Տ. Տ. Գէորգ Դ. Հայրապետ՝ աւելորդ գրագրութիւնքը և պահանջները կարճելոյ համար, միանգամայն՝ միանգամ ընդ միշտ Էջմիածնայ տրպարանի գոյութիւնը օրէնդրական կարգաւ ապահովելոյ համար կանոնադրական մի ծրագիր առաջարկեց Ռուս կառավարութեան. յորում մի քանի յօդուածներով ցուցուած են Էջմիածնի տպարանի իրաւունք և պարտաւորութիւնք, վեհ. կաթողիկոսի ամենայն Հայոց իշխանութեան և իրաւասութեան ենթարկուիլը, ինչ տեսակ գրեանք տպելը, Ազգային ամսագրոյ հրատարակութիւնը ևն։

Տեղն է յիշել, որ ապագայում Ռուսք կրնան խնդիր յարուցանել Ազգային ամսագրոյ հրատարակութեան և արտօնութեան դէմ ևս առարկելով՝ որ այդ արտօնութիւն Գէորգ կաթողիկոսի անձին կվերաբերի և ոչ «կաթողիկոսութեան կամ Էջմիածնի», զոր Գէորգ ուզեց ապահովել։

(2) Այժմ՝ ներկայումս ևս Սինոդն բաւական դգոյշ և խոհեմ ընթացք բռնած է դպրոցայ ու տպարանի խնդրոյ մէջ, թէեւ ցանկալի էր՝ որ աւելի որոշ ու գործնական ուղղութիւն ձեռք տար օրաճաղ վասէթալարան պիրի տախի էվրագը հավատիս օյտուղընտան, վարագաի միւթէպէրէլէրինին վասէթաի հիմմէթկիւզարանէսինէ պիլմիւրաճէա էհալիյէ չուրասընը իսթար իթմէք իսթէրիմ քի, էքսէրինին զանն իթտիյի կկպի էհլը թապաղէթ գըղամուզընն թէտավիսէ աճիզ օյմալը սուրէթ վէ ըէվիշի իլլէթին իյճապաթընա մուվաֆըգ թէտապիրին թավսիյէսինէ վէ սակիր թէնպիհաթը լաղմէնին իճրասընա էրկէթթէ հասթանդն վալիտէ վէ ագրապալարընտան զիյատէ մուգթէտիր օյտըզը թապիի պուլունտուղընտան, մէյտանտա օ իլլէթ պուլունտըզը հալտէ իլք նիշանէլէրի կէօրիւնտիւքտէ, տերհալ թապիպէ միւրաճաաթ վէ թէնպիհաթընա թէվֆիգէն միւտավաթ օյունուրա, խայը կէօզ եաշը էքսիք տէօքիւլէճէյի տերքեար տրը։

ՑՐ. ԴԱՐԵՀ

ԳԱԼՊԱԶԱՆԼԱՐԸՆ ՀԷ ՄԻԻՖԹԷՐԻԼԷՐԻՆ ՄՈՒՀԱՔԷՄԷՍԻ

(Կէչէն "ոլը Կանէ հահուէրինդն գէլմ.)

Տիմիթրի։— Գարեօլանդն ալթընտա ֆիւչիւք Մէհմէտ պիր բաքէթ պուլտու, գըրմըզը իտի, վէ գարըտան սիւալ էյլէտի։ գարը սապօն տէտի, այլլը, գալպ ագճէ իլէ գալըպլար չըգտը։

Բէիս։— Քէնտիսի կէօրմէմիշ մի, սոր։

Տիմիթրի։— Էվվէթ, էֆէնտիմ, կէօրմիւշ իշինտէ թօրբագտան գալըպ իլէ պիր գաչ մէհիտի վար իտի։

Բէիս։—Ժուրնալը կէօրմիշ մի,

Տիմիթրի։— Գալաթա սարայընտա Ժուրնալ եարմըշ, վէ իմզալայըպ գօմիսէրէ վէրմիշ, վէ կէօրտիկինի եազմըշ։

Բէիս։—Մէհմէտ օտայա էվվէլի՞ մի, սօնրա՞ մը կիրմիշ։

Տիմիթրի։— Հէր պէրապէր կիրտիք։

Բէիս։—Քէնտիսի՞ տէ պէրապէր։

Տիմիթրի։—Էվվէթ, Մէհմէտ բաքէթի պուլտուղու վագթ, գարեօլանդն եանընտա տուրույոր իտիմ։

Բէիս։—Մէհմէտ գօյնունտան պիր շէյ չըգարմը՞ մը, Էօմէր էօյլէ տէյօր, սահի՞հ մի։

Տիմիթրի։— Խայր։ ագչէյի կէօրտիւկինի կէօրտիւմ, Էօմէր եալան սէօյլէյօր, Մէհմէտ եաթաղն ալթընտան չըգարը, կէօզիւմիւզ էօնիւնտէ իտի։

Էօմէր։—Սօրընըզ քի, Մէհմէտ նա՞սըլ օյուզ տա չըգընը գարեօլանդն չըգարմը։

Տիմիթրի։—Գարեօլանդն ալտարդիւն ի վաղուց գիտէր Էջմիածնի տպարանի գոյութիւնը, տպարանական և գրաքննական օրէնքներըն նոր չէին հաստատուած մանաւանդ Էջմիածնի տպարանի վերջին բարեկարգութիւնը և յառաջադիմութիւնը ինքեան այսինքն իւր տերութեան ևս փառաց և պարծանաց բաժին կը յաւելցը՝ Էջմիածին իւր տերութեան սահմանաց մէջ գտնուելով, հետևաբար պէտք չէ՞ ուրախանար և աւելի ջանայր խրախուսել, և այս խրախոյս իրմէն դրամական զոհողութիւն կը պահանջէր, կամ թէ երբէք տրպարան տերութեան դէմ մեղանչած է, ե՞րբ և ո՞րն է կամ ո՞ր առթի մէջ է յանցանքը, պէտք չէ՞ որ ցոյց տրուի։

Դարձեալ, ի՞նչպէս պէտք է մեկնել այն հանդամանքը ևս, որ երջանկայիշատակ և բազմարգիւն Գէորգ կաթողիկոսի առվև Ռուսք տկարանալով, լուեցին և Նորին Սրբութեան վերջին գրութեան և առաջարկութեան (1) ոչինչ պատասխան տալով 1875—6 թուականէն ի վեր, Նորին Սրբութեան առ Աստուած փոխուելէն զկնի՝ այժմ՝ Պրոկուրօրի միջոցաւ և անուղղակի այն խնդիրը կը յուղեն Ռուսք և Սինօդին կը գրեն, որ թէ այդ խնդրում և թէ դպրոցաց խնդրում, չատոնց պատասխանած է Ռուսաց կառավարութեան սպառնալից թղթոց 1873-5 թուականներում, որ դպրոցք և տպարան կաթողիկոսական իշխանութեան կը վերաբերին և Սինօդն երբէք չկրնար միջամտել (2)։

Աւելորդ է պնդել՝ որ այս խնդրում ևս դարաւոր իրաւունք վաթողիկոսական իշխանութիւն և պատիւ, Էջմիածնի իրաւունք ևս երկու կերպով կուզեն ետ առնուլ, և վերջապէս Ռուսք չեն ցանկար Էջմիածնում վերաշինութիւն, ճոխութիւն, յառաջադիմութիւն և պայծառութիւն տեսնել։

Անշնիմք մերբուն առարկելիք ինդրոյն, որ Էջմիածնի գեղական կալուածոց համար է։

Գ. Էջմիածնի 3 գիւղերը 300—400—500 և 600 տարուց չափ դարաւոր կալուածներ են և Էջմիածնի սեփական այլևայլ կաթողիկոսներէն Ազգի և եկեղեցւոյ դրամներով գնուած և կտակուած Պարսկական, Օսմանեան և նոյն իսկ Ռուսական տիրապետութեանց ժամանակներում քաղաքական կառավարութիւններէն ճանչցուած և անկասելի մնացած են։ Եւ ծախահարկերը՝ որ արքունեաց կը վերաբերին, և կարող էր ամեն կառավարութիւն ստանալ, թողած են Էջմիածնին ինուէր։ Մինչև այս ատենն ևս զգուշութեամբ և յարգանօք վարուած են կառավարութիւնք Էջմիածնի հետ։

Մինչև 28 կտոր եղած են Էջմիածնի գեղեր, սակայն այլևայլ բանակաց յարձակմանց և տերութեանց փոփոխակի տիրապետութեանց առիթներով վերջին ժամանակներում ոմանք աւերակ դարձած են, այլք փոխանակուած այլ և այլ գեղական մասնական բաժիններու հետ, սակաւք՝ ի թշնամեաց յափշտակուած են գրեթէ քաղաքական կէս անիշխանութեանց և խառնաշփոթութեանց միջոցներում։

Էջմիածին իւր գեղջէից վերայ ինախնեաց հետէ «երեք տեսակ իրաւունք» ունեցած է, կալուածատիրական, «թիֆլական» և «վագֆական» (ըստ տեղւոյս փախմ կամ վաղմ)։

1. «Կալուածատիրականն» է հողոյ սեփականութիւնը կամ սեփական լինելը։

2. «Թիֆլականն» է և իրաւունք կը տայ 7 առ 30 «տասանորդ» առնուլ ամեն տեսակ երկրային բերքերէ և անասնապահական առնոյր՝ երբէք չլսելով և չերկնչելով օտարին ծառայ և լրտես դիմակաւոր մի քանի հայերէ։

Իրաւ է որ կան սինօդի անդամոց մէջ «միամիտ և ողորմելի» անձինք, որ աւելի հեշտ կը լսեն օտարին և նորա արբանեկաց ահիւ և դողութեամբ, սակայն նոյն իսկ սակաւթիւ ըստ բաւականին անկեղծ և բանիմաց անդամք բաւական են իւրանց ընկերաց «տկարութիւն» քը այսպիսի դէպքերում՝ «բառնալոյ» համար և «եօլա» տանիլ։

(1) Բազմարգիւն Տ. Տ. Գէորգ Դ. Հայրապետ՝ աւելորդ գրագրութիւնքը և պահանջները կարճելոյ համար, միանգամայն՝ միանգամ ընդ միշտ Էջմիածնայ տրպարանի գոյութիւնը օրէնդրական կարգաւ ապահովելոյ համար կանոնադրական մի ծրագիր առաջարկեց Ռուս կառավարութեան. յորում մի քանի յօդուածներով ցուցուած են Էջմիածնի տպարանի իրաւունք և պարտաւորութիւնք, վեհ. կաթողիկոսի ամենայն Հայոց իշխանութեան և իրաւասութեան ենթարկուիլը, ինչ տեսակ գրեանք տպելը, Ազգային ամսագրոյ հրատարակութիւնը ևն։

Տեղն է յիշել, որ ապագայում Ռուսք կրնան խնդիր յարուցանել Ազգային ամսագրոյ հրատարակութեան և արտօնութեան դէմ ևս առարկելով՝ որ այդ արտօնութիւն Գէորգ կաթողիկոսի անձին կվերաբերի և ոչ «կաթողիկոսութեան կամ Էջմիածնի», զոր Գէորգ ուզեց ապահովել։

(2) Այժմ՝ ներկայումս ևս Սինոդն բաւական դգոյշ և խոհեմ ընթացք բռնած է դպրոցայ ու տպարանի խնդրոյ մէջ, թէեւ ցանկալի էր՝ որ աւելի որոշ ու գործնական ուղղութիւն ձեռք

(3) Կան Հայեր և Պարսիկ խաներ՝ որ գեղական կալուածներ և Թիֆլական իրաւունք և արտօնութիւնք ունին, և լրիւ կըստանան իւրանց հարկերը, տասանորդները, ձրի ծառայութիւնքը առանց բացատրութեան ու խորութեան։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ՊՐՈՒՍԱ

Նէյրը մէգքիրատն նոյեմ. 13 թարիխիւլէ ալաղրմըզ պիր մէքթուպ ալդը։

Իբի սէնէտէն պէրու շէհրիմիզին Սէտպայը ճիհէթինէ գըզամուգ իլլէթի զուհուր իտէրէք, միպիթէլա օյան չօճուգլար հաֆիֆճէ կէչիրիպ աղ պիր միւտէթ զարֆընտա քէսպը իֆագաթ իտէրլէր իտի։ Նիւզէրան իտէն եաղ մէվսիմինէ տէ ուէլ թապիր ալունան պիր նէվի խաթալըգ բէյտա օլտու քի, հատը զաթընտա մազարրաթը օլմաղընտան, կիրիֆթար օյան չօճուգլար՝ խաֆիֆճէ կէչիրտիլէր։ Հալ պու քի, պու իլլէթին գըզամուգ ալտա պազը էմարէի մախսուսէսի օյտուզունտան, վալիտէլէր չօճուգլարընդեն պու ուէ՝ տէնիլէն խաթալըգընը գըզամուգ զանը իլէ սահիհ գրգամուգ չգըգարան պիր խաթայա թէգարրուպլէրինէ միսասատէ իթտիքէրինտէ, պուլունտուգլարը խաթանդեն մազարրաթընը վէ պէյբի թէհլիքէսինի միշահէտէ իտէրլէր։

Անասընլ գըզամուգ իլլէթինէ նագլը մէգալ իտէրիզ։ Պու իլլէթ իբի սէնէտէն պէրու պուրդիւնքներէ։ Ինչպէս նաև բնակիչք պարտաւոր են կալուածատիրոջ այս պէտքը ձրիաբար հոգալ, արտերը վարել, ցանել, հնձել, կալել, ամբարել, առաջնին և երկրագործական ծառայութիւնքը կատարել, ծրխահարկ ևս տալ (3)։

3. «Վագֆ»ականն ևս՝ որ Մահմետական օրէնք և կառավարութիւններէն ծնունդ առած է, կամ թէ Ասիական հին սովորութիւն է, և որ տակաւին Մահմետական կառավարութեանց երկիրներում իշխող օրէնք է, կը նշանակէ՝ որ ո և իցէ բարեպաշտական հաստատութեան կը տակուած և սեփականութիւն եղող երկրի վերայ գտնուած չէնքը, եթէ տերը ժառանգ այսինքն որդի ուստր կամ դուստր չունի, ուրիշներուն ժառանգութեան չկրնար անցնել, և կը մնայ կամ պէտք է մնայ ի լիակատար սեփականութիւն այն հաստատութեան՝ որում կտակուած կամ սեփականութիւն եղած է։

ԼԱՆԷԹԼԻ ԳՐԶ

(Մ-ԷԼԼԷՅ) Է. ՄԻԼ ԲԻՇՈՊԻՆ

Թ.

ԱՅՐԸԼՄՈ

(1881 Խոտրոտ տէվ.)

—Էվվէթ, տէտի գօնթ պօղունուգ պիր սէսլէ, պէն սիզէ տէհշէթլի կէօրունիյօրում, պունա չիւպհէ եօգ տըր։ սիզ պէնի ասլա սէվմէտինիզ վէ հայա սէվմէգինիզ, պէն տէ սիզին աշըգընըզը էօլտիւրտիմ։

Պու սէօյլէն իւզէրինէ գօնթէսին վիւճուտը իւրբէրտի վէ պազըշընտա մէնհուս պիր ալէվ կէօրիւնտիւ։ լաքին նէֆսինի միւտաֆէա իթմէմէյէ գաթիէն դարար վէրմիշ օլտըզընտան, ասլա բրօթէսթօ իթմէմէյէ ճէսարէթ վէ թահամմիլի պուլունը։

—Կէրէքէք տիր, ճէվապ վէրտի Վալանթին, պէն սիզի սէվմէմ. տիմէմ քի սիզ պանա տէհշէթլի կէօրունիյօրսընըզ, լաքին չիմտի սիզտէն զօրղու կիպի պիր շէյ հրաս իտիյօրում։ Էկէր պէն սիզի սէվմէզ իտէմ, դաստահաթ սիզին տիր։ սիզտէ հրասիյաթը ալիյէ վէ նապէքանէ վար տըր, միւսիւ գօնթ, պէն խասայիլը մութթասրֆէնիզին հիչ պիրինի ինքեար իթմէմ։ լաքին սիզին աճայիպ թասիրաթընը, զըգանմէլըզընը եւ զանտէն պէնիմ նէ տէրէճէ ճէֆա չէբիպ մուզտարրպ օյտըզըմը ասլա ֆարզ իտէմէյէճէքսինիզ։

Էվվէթ, տէվամ իթտի գօնթէս հարբէթի բէյտէրբէյ արթարագ, իզտիվամըմզդն իւր զէմանլարընտա պէն սիզի սէվսիւիր իտիմ։ լաքին սիզ պէօյլէ պիր թէզէտտիւլ իչին նէ՞ եարընընը։— հիչ պիր չէյ։ Սիզ պէնի պիր գաբը եէրինէ տէյիլ, տտէթա պիր չօճուգ եէրինէ գօյտունուզ։ Պէնիմ ահվալը այէմտէն հիչ խասլէրիմ եօգ իտի։ հիչ պիր չէյ պիլմէգ իտիմ, պէօն վէ սաֆտէրուն պիր գըզ իտիմ։ Սիզ պանա նէ՞ նասիհաթ վէրտինիզ։ հիչ պիր չէյ։ Պէնի գուլանմաղա չալըշընը՞զ մը. խա՛յր։

Պանա հիչ պիր սէրբէստիյէթ վէրմէմէյէ պէրապէր, պէնի քէնտի հալիմէ պրադընը։ Իւզէրիմէ զալիմանէ իճրաչ հիւքմ իթտինիզ։ Պէնիմ արզուլարըմ վար իտի, սիզ անէրի մաՀվ իթտինիզ. պէնիմ տույդուլարըմ վար իտի, սիզ անէրի թաղեիգ էյլէտինիզ. էլհասլ պէնի հիչ իթտինիզ։ Սիզ պէնիմ կէնճլիկիմէ սէվինճէրիմ իւզէրինէ սիյահ պիր թիւլ էօրթտիւնիզ. սիզին էվքեար ու նէյէտինիզ պու իտի։ Պու մուամէլէնիզդէ մէմնունիյէթ պուլտընըզ, լաքին զարընըզը գալսիրի ճէլպ իտէմէտինիզ։ Հալ պու քի, միւսիւ գօնթ, մատամ քի զարընըզը սէվիյօր իտինիզ, էլպէթթէ պէօյլէ եարամազընը։

Ահ, ֆիքրիմ սիզի թէքտիր իթմէք տէյիլ տիր. սիզտէն այրըլտըգըմ սըրատա հագիգաթը հալի սիզէ արզ իթմէք իսթէրիմ։ Պէն սիզի մուհաքէմէ իթմէյօրում. լաքին սիզ պանա նէ էօմիւր կէչիրթտինիզ իսկ անը թէտգիգ ու թէֆթիշ իտէրէք, սիզ քէնտի քէնտինիզի մուհաքէմէ իտինիզ։

Գօնթ՝ թաամճիւզ իտէրէք, պաշընը էօնիւնէ ատմը՞ իտի։

Գօնթէս մէգալէսինէ չէօյլէճէ տէվամ իթտի։

—Պէն տիւնեայա պիր չօճուգ կէթիրտիմ. իւմիտ իտէր իտիմ քի պու մաասումմըզաղ հագգընտա օլան հագսըզլըգընըզը պիր ազ տէֆ իտէճէք վէ արամըզդա էնինիյէթ ու մուհապպէթ հասըլ էյլէյէճէք տիր. պու օլմատըգա ալէմտէ հիչ պիր գաբը գօճա պախթիյար օլմամազ։ Հալ պու քի իշ պէօյլէ օլմատը. չօճուգընը հէման տօղտուղու կիւնտէն իթիպարէն սիզ պանա նէֆրէթ ու հագարէթտէն պաշգա պիր շէյ կէօրթէրմէյինիզ։ կէօյա քի պէն սիզի պիր չօճուգ կէթիրտիքտէն օնդրա, արթըգ սիզ պէնտէն պիր շէյ պէքլէյէմէզ իսկիրինիզ։ Պու չօճուգ պանա պիր մէսէրրէթ, պիր թէսէլլի օլապիլիր իտի, լաքին սիզ անը պէնտէն պաղընըզ։ Պէնիմ օնա կէօսթէրէպիլէճէյիմ մուհասպէթէ գըզգանտընըզ, էվլատըմ սէվմէյէ հազգըմ օլտըզընը գասպալ իթմէտինիզ։ Պէն իսէ տիկէր քեաֆիֆէի ճէֆթալարտան աղըր օլան պու ճէֆթայա պիլէ գաթլանմաղա մէճմուուր օլըրմ։

Իչթէ սիզ պէնիմ քեաֆիֆէի տույդուլարըմը պէօյլէճէ էզտինիզ, գըրընըզ վէ պէրպատա էյլէտինիզ։ Պէնիմ հայսիյէթ վէ ազամէթիմի ույանտըրմագ իչիւն պու կիւնքի սարբը կիպի չէտտ պիր սարբըմա լազըմ իտի։ Իչթէ պէն արթըգ հայսիյէթ ու ազամէթիմի թանըմաղա պաչալըպ, քէնտի նէֆսիմէ սահիպ օլտըյօրում։ Միւսիւ գօնթ, իւք տէֆա տըր քի սիզինէ պու գաատար ուզուն սէօյլէշիյօրում. լաքին լագըրտամ պիթտի, արթըգ սիզէ սէօյլէյէճէք պիր չէյիմ եօգ տըր։

—Էֆքեարընըզմա նէ գաատար հագսըզլըգտա պուլունմուշ իսէմ, անէրի պանա սէօյլէտինիզ, տէյի՞ մի, ճէվապ վէրտի գօնթ պօղունուգ պիր սէտա իլէ. բէք էյի, մատամ քի օ հագսըզլըգլարը քէնտինիզէ իթիգար մագամընտա կէօսթէրիյօրսընըզ, պէն տէ անէրի թանըրըմ։ Լաքին պիր քէրրէ տահա սէօյլէրիմ, սլրազըզ կիթմէյինիզ։

—Պէն տէ պիր քէրրէ տահա թէքրար իտէրիմ. «Պիզ արթըգ պիրլիքտէ կէչինէմէյինիզ։»

Գօնթ տուտագլարընը ըսըրտը վէ կէօզլէրի հիտտէթինտէն բարլատը։

—Մատա՛մ, տէտի գօնթ թիթրէր պիր սէտա իլէ, էկէր ալըզ եիւրիւյվէրիր իսէնիզ, էվլատընըզը պիր տահա կէօրմէյէճէքսինիզ։

Կէնճ գատընընն վիւճուտը իւրբէրտի. լաքին քէնտի քէնտինի թուսալիկա, սուրէթը զահիրտէ բէք ֆիւթուրսըզ վէ միւսթէրիհ կէօրիւնէրէք, սօուգ պիր դան իլէ ճէվապ վէրտի.

—Պէն պու պապտէ վահի գարարարը քէնտիմի ավընտըրմատըմ։

—Տիմէք գարարընընը ասլա կէրի ա՞լմայաճագմընընը։

—Խա՛յր, հիչ պիր վագթ։

—Բէք ալա, սիզի ալըզօյմագ իչիւն ճէպիր գուլանմայաճաղըմ։ Նէրէյէ կիտէճէյինիզի սօրսաիլի՞րմիյիմ։

—Արֆէօյլէ աթալարընընն գօնաղընա կիտէճէյիմ. պէն օրատա տօղմուշըմ, օրատա չօճուգլարըմ զէմանընտաքի շէյլէրի խաթրըլսըզ պիր ազ ֆէրահ իտէճէյիմ։ Օրատա թէնհանիչին օլուպ տուվա վէ իպատէթլէ ուզրաշարագ, պաչըմա կէլէնլէրի ունութմագ վէ կէօզ եաշլարըմ գուրումագ իչիւն էօլիմէ պէքլէյէճէյիմ։

—Բէք ալա, իհթիմալ քի հագգընըզ վար տըր, տէտի գօնթ սօուգ գան իլէ, թէնհանիչին օլմանըզ լազըմ տըր. էօյլէ իսէ կիտինիզ. հէմ տէ տուվա իտէրիմ քի, իթիրազտարընը նաղարը տիգգաթա ալմատըզընըզ վէ սիզի եօգարը գալարըմագ իչիւն սիզէ ուզաթտըզըմ էլի բէտտ էյլէսիկինիզ իչիւն պիր կիւն բիւչման օյմայասընը։

Գօնթ պունը սէօյլէտիքտէն սօնրա սօուգ պիր թարպտա «ատիօ» տիյէրէք չըգտը կիթտի։

Գօնթէս պիր ազ վագթ եէրինտէն գըմըլտանմագտըզըն էօյլէճէ գալտը։ Պիչարէնին նէֆէսի թըգըմըզ կիսի իտի։

(Ցէվ-Գ)

թընտան չըգարը։

Ավօգաթ Համտի էֆ. (1)—Էքսիք թերճէմէ իտէյօր էֆէնտիմ։

Մէհմէտ.—Պանա Տիմիթքաքի էֆ. սէտի իտի քի, պիզոէն սօնրա հէրիֆլէր 200 մէճիտիէյի քէօմիւրլիւյէ աթմըշլար։

Տիմիթրի.—Էվէթ, սէօյլէտիմ, տույտուղում պու իտի։

Ռէիս.—Մատամ քի 200 մէճիտիէյի քէօմիւրլիւյէ աթմըշլար, 3—4 գալըպ աթըշամա՞զմի իտի.

Տիմիթրի.— Պէն նէ պիլէյիմ, պէօյլէ տույտում։

Միւտաիի ուժումի.—Մատամ քի պունու իշիթմիշլէր, նի՞չին սօնրա թահարրի իթմէմիշլէր։

Մէհմէտ.—Պէն հապսխանէտէ իքէն իշիթտիմ, նաբլ չըգըպ կիտպիլիր իտիմ։

Թորոս էֆ.—Մէսէլէ Մէհմէտին չըգբնը գարեօլա ալթընտան չըգարը պ սօնրա պուլտում տիմէսի իտի. մատամ քի պունտա մութապէգաթ վար, ալթ գաթտա օլսուն օրթա գաթտա օլսուն քիֆայէթ իտէր։ Տիմիթրի էֆ. տախի պէն կէօրտիմ, գարեօլա ալթընտան ագչէլէրի չըգարը տէտի։

Ռէիս.—Պուլունանլար նէ՞ իտի։

Տիմիթրի.—Պուլունանլար մէճիտիյէ իտի վէ 5 զրուշա սարֆ օլունան ալթըլըգ իտի։

Վէքիլ Համտի էֆ.—Տէմին գարու օղլանը հէր պէրապէր կիրտիք եէրինէ, Ռումֆա զանն իտէր իսէմ հէբիմիզ պիր արատա կիրտիք տէտի իտի. թերճէմէ տօղրու տէյիլ տիր։

Թորոս էֆ.—Այդահ օլունսուն։

Շէքէրճի Արիսթիտի չաղրըլըր վէ սիւալ օլունուր։

Արիսթիտի.—Գարտաշըմին էվինէ կէթտիմ, եօգարըյա չըգմըշ իտիմ 5—6 տագրգա օլմուշ իտի, թանրմատըղմ պիր ատամ կէլտի օթուրտու, պու արալըգ օ թանրմատըղմ ատամ իլէ օթուրույօր իտի, պիր կիւրիւլթիւ օլտու բէնչէրէյի աչըպ պագտմ, ոօգագտա պիր գալապալըգ, պէն բէնչէրէյի գաբար իքէն բէնչէրէ էլիմէն տիւշիւպ գըրբլը, գատըն աչաղյա էնմիշ իտի, օ արալըգ իչէրիյէ կիրմիշլէր վէ գատընը թութմուշլար, նէ օլտուղընը անլամագ իւզրէ աշաղյա էնտիմ, պէնի տէ թութուպ պաղլատըլար, վէ ճէպիմտէ օյան 1 լիրա 6 մէճիտիյէ վէ սարիէմի ալտըլար, պիզի աչաղըտա պրագըպ եօգարըյա չըգտըլար, սօնրա աչաղյա էնիպ, գալպ ագճէ պուլտըգլարընը սէօյլէտիլէր, պիզի Գալաթա սէրայընա կէօթիւրտիլէր։

Ռէիս՝ սանտալճը եօրկիյի չաղրըր։

Սանտալճը եօրկի.—Ազչամ իւզրէ իտի, ահպապրմտան պիր գարբյա բաթ կէլմիշ իտիմ. պէրապէր կէլիր իքէն, պիլտիքէրիմտէն կարապետին էվինին էօնինտէն կէչէր իքէն իչէրիյէ կիրտիմ, օթուրուր իքէն պիր կիւրիւլթիւ օլտու, գաբուտան կիրիպ պէնի պաղլատըլար, պու սըրատա բէֆագաթըմտաքի գարը աղլայօր իտի. սօնրա պիրի տահա կէլտի, պիզի աչաղըտա պըրագտըլար, սօնրա պիր չէյ պուլտուգ տէյու էնտիլէր, վէ պիզի ալըպ Գալաթա սէրայընա կէօթիւրտիլէր. 14 կիւն հապստա գալտըմ, սօնրա պրագտըլար, պէն սապըգալը տէյիլիմ, պաշգա պիր չէյ պիլէմմ։

Ռէիս.—Պունը նէյէ՞ պաղլատընըզ։

Մէհմէտ.—Զիւնքի, մատամքի սապըգալը էվինէ կիրմիշ իտի.ք, զուհուրը մէլհուզ օյան ֆէնալըղը մէն իչիւն էլլէրինի պաղլամամըզ ուսուլ իգթիզասընտան իտի. պունդն իչիւն պաղլատըգ. սապըգալը էվինտէ էյի ատամ օլմազ. սաիրլէրինի պաղլատըղմըզ կիպի, պունը վէ սօնրատան կէլէն պունդն գումդարօղընը ատաի պաղլատըմ։

Մէհմէտ.—Մէքթուպի գալէմի խիւլէֆասընտան Շէֆիգ պէյ վար վէ սահրէ վար պունդար չահիտիրլէր, կէլիրլեր, տօղրուսընը սէօյլէրլեր։

Թորոս էֆ.—Պունդար տա կէլմէլի, Լֆագաթ նա՞սըլ օլուր տա Մէրսէէմ Անա թասիրի ալթընտաքի պէզին ալթընտան մէճիտիյէլէրի չըգարան Պէյօղլու բօլու մէճիտի բէիսի Ռիզա էֆէնտի կէթիրիմէտի, կէթիրիսին։

Ռէիս.—Գանպուր Նիգօլա չաղրըրընը։

Նիգօլա կէլիր Թիւրքճէ պիլմէտիկինի տէրմէյան էյլէր։

Ռէիս Հուղզարա խիթապէն.—Ռումֆա պիլէն պիր զաթ կէլսին։

Թիւթիւնճիւ Անտոն իսմի իլէ պիրի կէլիր, վէ տօղրու թէրճէմէ էտէճէկինէ եէմին իթտիրիլիր։

Ռէիս՝ մէսէլէի մահուտէյ տաիր մալիմաթընը սօրար։

Անտոն.—Օ էվտէ էպէ արամաղա կիթմիշ, 5—6 տագիգա կէչմէմիշ իտի. չինքի հէնուղ գահվէ բիչիրիյօրլար իտի, գաբու չալընը, էվ սահիպի գաբույու աչմագ իսթէմէյօր իտի, իւչ չէրեէք գատար գաբու չալընը, պէն տէ աչաղյա էնէյօր իտիմ, էվ սահիպի գաբույը աչը, վէ պուրատա խըրսըզ եօգտէյի Արիսթիտի պաղրըտընը սըրատա, Մէհմէտ ռէվօլվէր չէքէրէք, օնը վէ պէնի վէ էօթէքիլէրի իչէրիտէ պաղլատըլար, վէ Գալաթա սէրայընա կէօթիւրտիլէր։

Ռէիս.— Նի՞չին կէօթիւրմիշլէր։

Անտոն,— Պիլէմէմ, պիր չէյ սէօյլէմէտիլէր, եալընըզ պանա օրատա իչին նէ՞ իտի, նէ՞ արայօր իտին տէյի սօրտըլար. սօնրա պիր գալպ բարա մէսէլէսի օլտուղընը անլատըմ։

Ռէիս.— Մէհմէտ վէ սարիէ էվտէ նէ՞ եարմըշլար, օտալարտան նէ՞ չըգարմըշլար։

Անտոն.— Պիզի աչաղըտա պաղլատըլար, եօգարըտա նէ օլտըղընը պիլէմէմ. եօգարըտա Տիմիթրինին գարբը վար իտի. օնտան սօրուսուն։

Մէհմէտ.— Լֆէնտիմ, էպէ իչին էվէ կիթմիմ տէյօր, սիւալ պույուրը օ էվ էպէ էվի տէյիլ. էպէ արամայա կիտէն գահվէ իչէ՞ մի. կէչէնտէ գալպ ագճէ սօրար իքէն սարիէրի թութտուլար իտի, սօրուն։

Ռէիս՝ սիւալ իտէր։

Անտոն՝ ինքեար իտիյօր։

Մէհմէտ.—Գայտա միւրաճաաթ օլունսուն, հաթթա միւլազիմ Սիւլէյման աղա տախի վար իտի։

Ռէիս՝ միւլազիմ Սիւլէյմանտան սօրար։

Սիւլէյման.— Խաթրըմա կէլմէյօր։

Մէհմէտ.— Գայաընա միւրաճաաթ օլունսուն, Շէֆիգ պէյ վար, Ահմէտ վար, չաղրըրընը տա կէլսին։

Ռէիս.—Շէֆիգ պէյ իլէ Ահմէտ արանըլըն։

Արանըլը, խաֆիյէ Ահմէտ կէլիր։

Մէրգում եէմին իթտիրիլտիքտէն սօնրա, պու պապտէքի մալիմաթը թարաֆը ըրյատէթտէն սիւալ օլունուր։

Խաֆիյէ Ահմէտ.— Պունտան 9 այ էվվէլիսի Գալաթա սէրայընա կիթմիշ իտիմ, պանա տէտիլէր քի, գավաս կէլէճէք, պիր եէրէ կիտէճէյիզ. սօնրա Գաֆէսճի սօգաղընա կիթտիք, գաբույը չալըրգ, աչմատըլար, ճամ գըրմաղա պաչատըլար. պէնի տէ բէնչէրէտէն եօգարըյա չըգարտըլար, օ արալըգ Իթալեա գավասը կէլիպ գաբույը աչըրտը, պէն տէ բէնչէրէտէն ինտիմ, օրթա գաթտա հէրիֆլէրի թութտըգ, պաղլատըգ, Լօմէր չավուշը օրթա գաթտա պրագտըգ, սօնրա եօգարըյա չըգտըգ, պէն կիպի, պունը վէ սօնրատան կէլէն պունդն գումդարօղընը ատաի պաղլատըմ։

Մէհմէտ.—Մէքթուպի գալէմի խիւլէֆասընտան Շէֆիգ պէյ վար վէ սարիէ վար պունդար չահիտիրլէր, կէլիրլեր, տօղրուսընը սէօյլէրլեր։

Թորոս էֆ.—Պունդար տա կէլմէլի, Լֆագաթ նա՞սըլ օլուր տա Մէրսէէմ Անա թասիրի ալթընտաքի պէզին ալթընտան մէճիտիյէլէրի չըգարան Պէյօղլու բօլու մէճիտի բէիսի Ռիզա էֆէնտի կէթիրիմէտի, կէթիրիսին։

Ռէիս.—Գանպուր Նիգօլա չաղրըրընը։

Նիգօլա կէլիր Թիւրքճէ պիլմէտիկինի տէրմէյան էյլէր։

Ռէիս

—Մատրիտէն վէրիէն մալիւ-մաթա կէօրէ, Սպանիատա սէ-եահաթատա պուլունան Ալէմանիա վէլիի ահտընա գարչը էհալիյի նիւմայիչը խուսուսմէթ քեարանէ-յէ թէչվիգ իչին պաղը Ալէման-եալը Սօսիալիսթլէր Մատրիտէ վիւրուտ իթմիշ օլմաղլա, մահալ-լի բօլիսի՝ մէրգումանը չնտատէթ-լի պիր նէզարէթ թահթընատա թումմադատա իմիշ։

—Լվվէլբի կիւն Գալաթատա քէմէր ալթընատա պիր իսլամ իլէ պիր Ռում պէ մինիտէ պիր ֆահի-շէտէն տօլայը գավկա զուհուր խաէրէք, իսլամ՝ խասմինի գամա իլէ վուրուպ թէլեֆ էդէմիշ, վէ քէնտիսի տէ օ ագշամ տերտեսթ օլունմուշ տը։

—Եէնի թարթը վէ էօյչիլէրին Մըսըրատա թաթպիգ ու իսթիմա-լի իչիւն մահալլիտէ պիր գօմ-սիօնը մախսուս թէչէքքիւլ իթ-տիյինի Մըսըր կազէթալարը եա-զըյօրլար։

—Մարսիլեատա մուգիմ Մ. Է. Զաֆիրօբուլօ՝ Տէրսաատէթ Ռում մէքթէպ վէ խարթխանէլէրի իչիւն 1000 լիրա խանէ կէօնտէր-միշ տիր։

Քէզալիք Ռում միլլէթինտէն Մարսիլեատա մուգիմ պիր զաթ՝ Ռում բաթրիգխանէսինին ըէսմի կազէթասը օլան Ալէքս-իչիւն 300 թօր քեալըտ խանէ կէօնտէրմիշ տիր։

ՌԱՍԱՏԻՍԱՆԻ ԱՄԻՐԻ

Սամսօլտա հավանը ահվալ

Նոյեմ. 19/1 Դեկտ.

	Մր. Տ.
Կիւնէչին տօղմասը	2 44
Էօյլէն	7 22
Այլն իլթ բուսը (Ա. Քա-ռորդ) Ռումի Նոյ.	26
Պու սապակ սապի 3, 19տա	
Միզան իւլ հավա (պարօվէթր)	767,1
Միզան իւլ հարարէ (թէրմօ-մէթր)	8,0
Եիւզատ օլան տէրքէնի բու-թուպէթ	31
Բիւդկեարդն իսթիդամէթի՝ ջրմաղը շարգի · բէք զայրթ։	

ՍԱՐՐԱՖԻԹԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՓՕՐՍԱՍԸ

Լօնդրա 30 Նոյեմ.

Ինկլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	101-15/16
Օսմ. էսհամը աշըլաը	09- 1/8
» » գաբանաը	09- 1/8
Իսթիգրազ 65	11- 1/8
» 69	09- 7/8
» 71	65- 1/2
» 72	16- 1/2
» 73	08- 7/8
Օսմանլը Պանգասը	16- 1/4
Ռուսիա իսթիգրազը	85- 7/8
Մըսըր տույ. մութա հըլաէ	64- 1/4
» իմթիյազը	88- 1/8
Տաիրա Սանիէ (Մըսըր)	64- 1/4
Ռօշիլտ իսթիգրազը (Մըսըր)	88-
Մաճարիսթ. էսհամը 1877	102- 1/4
Գամպիօ Բարիզ 3 ay վատէ	25-424

Բարիզ 30 Նոյեմ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	77-52 1/2
» » % 5	106-37 1/2
Օսմ. էսհամը աշըլաը	09-22 1/2
» » գաբանաը	09-25
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	-
» 69	50-
» 73	45-
Ռուսէլի չըմէնտֆէրի	42-50
Օսմ. Պանգասը	658-75
Գրէտի Լիոնէ	530-
Գրէտի Ֆոնսիէ	1210-
Լիոն ազսիոնը	1271-25
Սուէիշ ազսիոնը	2142-50
Ռուսիա 5 % 1877	93- 1/4
Իթալիա էսհամը	90-75
Մըսը Ֆոնս. մութա հըլաէ	323-75
Մաճարիսթան էսհամը	103-
Եուհանա 6 % 1879	396-25
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-20

Վիէննա 30 Նոյեմ.

Լօնդրա իւզերինէ գամպիօ	120-90
Ռուսէլի չըմէնտֆէրի	20-50

ԳԱԼԱԹԱ ՓՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ազչ. գաբ.	10-05
Պու սապակ աշըլաը	10-04
Մըսը մութթահըլաէ. գաբ.	70-25
Պու սապակ աշըլաը	70-25
Իսթիգր. 65 (մութթօն)	59-
» 65	56-
» 69 (բինար	49-
» 72 (Պօն տիւ թրէ.)	16-87 1/2
» 73	44-
Ռումէլի չըմէնտֆէրի	44-50
Վէ չգ Ռոֆգագի	8-
Ռէբօր Դրչ.	32-1/2
Հէվալէսիզ »	10-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԱՐԸ

Ֆրէտի ժէնէրալ	7-
Սթամպոլ պանգասը	7-10
Օսմիթէ ժէնէրալ	4-10
Թրամվայ	3-

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 դրչտան	Դչ. Բր.
Պէյալ մէճիտիյէ ֆարգը	108-
Մէթալիք »	100-20
Պէշիք »	103-05
Սվիսրը »	103-10
Պագը »	740-
Գայմէ	1350-
Ինկիլիզ լիրասը	110-
Ֆրանսզ ալթունը	87-26
Բօլ	90-
Գրէվից ալթունը	51-20
Գարպօն գայմէսի	09-37

ԻԼԱՆԱԹ

ԵՕՀ. ԳՆԷԼԹԷԼ

Բուրսե Բուրբուրը

Սթամպօլտա Պաղչէ գաբուսընտա ձէլալ պէյ խանընտա մուսմախիէյհ Մ. Եօհ. Գնէլթէլին 3 նօմէրօլը օտասընտա ալա բարքէ թախթալարը եանի մուսանանա վէ միւզեյեէն տէօչէմէլիք ուֆագ թախթա բարչալարը սաթըլըր։ 8—4

ՏՕԳԹՕՐ Թ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

Բարիզատէն չէհրիմիզ ավաէ-թինտէն պէրու Պէյօղլունտա վա-գը խանէսինտէ խասթէկեանը թէտավի իթմէքսէ օլան Տօգ-թոր Թ. Ասլանեան՝ միւլթէրիւ-էրինէ սուհուլէթ օլմագ իւզրէ պու քէրրէ Գալաթատա Վ.յվօ-տա գարաղօխանէսի գարշը-սընտա վագը 2 Նուամէրօլը օ-տայա նագլ էյլէմիշ տիր։ Թա-պիպը մուսմախէյէ՝ պունատան պէօյլէ հէր կիւն մէգքիւր օտաս-տա սաաթ 4տէն 10ա գատար միւրաճաաթ իտէն խասթէկեա-նը գապուլ իտէճէյի կիպի, Ֆուգարայը տախի ալճանէն թէտավի էյլէյէճէք տիր։

ԱԹԻՏԷԲԻ ԽԱՍԹԱԼԸԳ ԱԼԱՄԷԹԼԷՐԻՆԻ

ՆԱԶԱՐԸ ՊԻԴԱՑՏԻ ԻԼԷ ՊԱԳԻԼԱՄԱԶ

Պու խասթալը-ըգ ճիւզի պիր մկյտէ պօղուզ-լուզու իլէ պաշ-լար, լաքին է-կէր իսպիտա, տան միւհիմմէ-հիլմէզ իսէ, նի-հայէթ վիճու-տը հէր թա-բաքիրնա վէ պաղ լըճա տալաղա-գարա ճիդերէ վէ մկայէ վէ նիհայէթ պիւ-թիւն էթ պէզ-էլրինէ սիրսյէթ իտէր, վէ պու սուրէթլէ պու խաս-թալարդա միւպթէլա օլանլար միւատէ-թը էօմիւրլէրինէ մուզտարբպ օլուպ, էօլիւմ անլէրի պու իզտիրապտէն գուրթարը։ Էքսէրիա պու խասթա-ըգ էյլի ֆարգ օլուռնմայրպ ալտանըլըբ, լաքին չու սիվալլար էյրատ օլունդրգ-տա, մէգքիւր խասթալարդա միւպթէլա օլուպ օլունմատըը անլալըլըբ։ Թաս-ամ իթտիքանն օտնրա նէֆէս ալըպ վէրմէ քատ միւշքիլթթ, զահմէթ վէ սըզ-ը՝թը չէքէ՞ժիրինիզ։ Տէրինտէն պիր ադրը վէ պու ադրը իլէ պէրաբէր տատմի պիր եօրկունդուգ տույա՞րմըսը-նը։ Կէօպէր սարարը՞ր մը։ Սապաճլարը տիչէրտէ վէ տիչ էթէրինտէ գաթը վէ եարբլիսն պիր նէմլիք վէ աղըզ տատսըզլըզը վա՞ր մը։ Տիչ բասը՞ մը տը։ Գապուրկալարտա վէ սրթատա ադրը տույա՞րմըսընը։ Գարա ճիլէր պէօյիսմիշ կիպի սաղ թարաքինըլտա պիր թաղէրգ վա՞ր մը։ Գապլզլրգ վա՞ր մը։ Ո.ֆուգի պիր վաղիէթտէ եանի պօյլու պօյունա եաթմըշ օլուպ տա պիրտէն պիրէ գալգտրըզնըզտա, պիր նէվի պաշ տէօնմէք վէ կէօզլէր գամաշմադ կիպի չէյլէր օլո՞ղր մը իտրար ա՞զ մը տրը վէ բէք բէնքլի տիր։ Իտրար թօրանը՞ր մը։ Թաամ-տան սօնրա՝ եէտիյինդզ տէրհալ էք-շի՞ր մի վէ կէտիրմէքլէր կէլի՞ր մի։ Սրգ սրգ եիրէք չարբրնթքը վուգու պու-լո՞ւր մը։ Պիթիւն պու էմարէլէր պիրտէն կէլմէզլէր։ Լաքին պու տէհ-շէթլի խասթալրդն թէրագգիսինէ կէօրէ, մէգքիւր էմարէլէր խասթայա բէյտէրբէյ էգիյէթ վէրիրլէր։ Էկէր պու խասթալրգ պիր միւատէթ իմթի-տատ իտէր իսէ, գուրու վէ կրճրգլա-արը պիր էօքսիրիւք հասրլ օլուր, վէ պիր ազ սօնրա պու էօքսիրիւքլէ պալկամ տա կէլիր։ Խասթալրգ բէք իէլէրի վարմըշ օլսուզու թագտիրտէ, տէրի էսմէր վէ քիրլի կիպի պիր բէնկ ալըր, էլլէր վէ այագլար սօզուր վէ նէմլիներ։ Գարա ճիլէր իլէ տալագ բէյտլրբէյ խասթ ալանընենա, սրդը աղ-ը մէյտանա չրգար վէ պէրմիւ-թատ իճրա օլունան թէտավի պու սօն ալրբլարա հէր պիր թէէսիր իթմէկ։ Պու խասթալրգ ատի պիր մուալիճէ իլէ սէֆ իսիկիր իսէ։ իլք էմարէ-էր կէօրիլլունեէ ալրհալ պիր տրդ-գաթը թամմէ իլէ թէտավի իթմէք բէք էհէմմիտ տիր, վէ էկեր խասթալրդ էյնեէ քէօքլէշմիշ իսէ, իլթահ ալը-լընենայա վէ հազմ ալթլէրի սիւզ-լինեէյէ գատար ատրլ իլաճա սէվամ իթմէկլի տիր։ Պու խասթալըդա գա-բա ճիկեր խասթալըդը նազարբյա պա-գբլըգ, պու տէհշէթլի իլէթ ալէյ-հինտէ էն էմին վէ էն միւէսսիր իլաճ «Մեյնելի ղեֆ-ուբ ղեռ-ռը» սըր։ Պու պիր թէրթիպի նէպաթի օլուպ Ամերիգատա եաբրլըբ վէ Լօնդրատա Ֆարթինկսըն Բօտ Է. Գ. Նօ. 21տէ Ա. Ճ. Հուլյթ թարաֆընտան սաթըլըբ։ Պու շիւրուպ՝ սէպէպը հագիգխինի վէ պիթթատ խասթալրդը տա քէօքլեն-տէն սէֆ իսէր,

Սահիպի Ա. Ճ. ՀՈՒԱԹԹ

21 Ֆարինկսրն Բօտ Լօնդրա է

Պէյօղլու Գալաթա վէ Սթամպօլ-տաքի պիճիմէ պաշլըճա էճգաթա-նէլէրտէ վէ խպէշոր տիւքքանը-բընտա պուլունուր։

Թօրտան վէ բէրաքէնտէ միւպա-յէսթի իչիւն Գալաթատա զատրթա գուրպինտէ Եիւքսէք Գալտրրըմտա Ն. 95–7տէ Ուսմանի Ինկիլիզ մաղազա-սընտա մէմուրը մախսուսը ԷՅՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱԼԱ միրաճաաթ իթմէլի տիր։

ԲԱՈՒԷԼԼԻՆ ԱՆԻՍՕՆ ԲԷԼԼԻՍԷՆԿԻ

Նէպալ, կէօրիւս էնմէսի, էօքսիր-ըիւք, թրգնէֆէս, պօղազ ագրըսը վէ պու կիպի սարի խասթալրգլարա քեա-միլէն չիֆա վէրիր։ Վ. Լինձլ նամ Ինկիլիզ գարտանը՝ չէտիա պիր էօք-սիրիւքսէն թասթալրգտա, պունը խաթիմալ իթմիշ վէ պիրինձի չիշէտ բիրի բաք օլմուշ տը։

Հէր չիշէնին աղզընտա Թոմա Բ.ռ-ռէլ Պլէքթ-ուրը Բօտ Լէռ-ռը խպա-բէսի՝ սիյահ զէմին իւզերինտէ պէ-յազ եազըլարա մուհարբէր պուլու-նաճագ։ պու մարգայը թաշրիանան չիշէ սախթէ սիր։ հէր պիր էթիքէթ իւզերինտէ ֆապրիգասընն Լէն Ֆէյ է Ս-ռէ մարգասը պուլունաճագ տը։

Գանծիւք պիրտաէրլէր էճգաթա-նէսինտէ, Գալաթատա Եիւքսէք գալ-տրրըմտա Է. ԳԱՐՈՒԱՆԱՆԷ Նօ. 95 էճգա տէբզիթասընտա վէ սարի պիլ-ճիմէմէ միւթէպէր էճգաճրարատա թօր-տան վէ բէրաքէնտէ սաթըլըր։

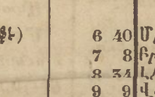

ԽՐՏԻՎ ԻՑԷ ԲՕՍԹԱ ՎԱԲՕՐԱԼԸ ԻՏԱԼԷՍԻ

ՏԷՐՄԱՍՏԷԹՏԷՆ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՃԷՃԷ ՎԷ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՃԷՏԷՆ ՏԷՐՄԱՍՏԷԹԷ

ՀԱՖԹԱՏԱ ՊԻՐ ՖԷՐԻԷ ՏՕՂՐՈՒՏԱՆ ՏՕՂՐՈՒԹՅԱ ԻՇԼԷՐ

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱՆ ՀԱԲԷՖԷԹԻ

Հէր ըրլիդիկ ուէլմէրը վուգու պուլուր, վէ Զանագ Գալէ · Միհալլի, Իզմիր վէ Բիրէյէ օզրար։

ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՃԷՃԷ ՎԻՒՐՈՒՏԻ

Հէր Բաբ էրԼուէ սադաղրը վուգու պուլուր, վէ 4 պույուգ կիւն իճրաի սէյեահաթ իտէր։

Մ.ռ-ռահ-ռը։ —Բօշէր գարտանընն սիւվար օլուուզու ՊԷՀԷՐԱ վա-բօրը՝ալաֆ՝ զեկամերին ցինան չարչէնպիհ կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա-լուքրանկա սաաթ 4տէ հարէքէթ իտէճէք տիր։

Եօշու իլէ էմթաա նավլունը վէ սայիր մալիւմաթ ալմագ իսթէյէն-լեր Սթամպօլտա Պաղչէ գաբուսընտա Ահմէտ Բահիմ բաչա խանընտա վագը չիրաէթը մէգքիւրէնին իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ՌՈՒՄԷԼԻ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԼԷՐԻՆԻՆ 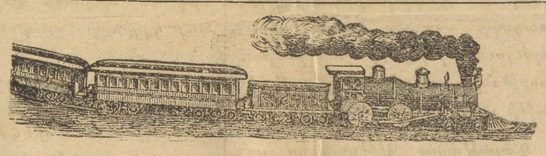 ԻՇԼԷՏԻՃԻ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

1881 Հոկտեմբեր 1տէն իթիբարէն եէնի իլան վուգուինէ տէկին չըմէնտֆէր գաթարլարընն վագթը հարէքէթլերի

ՍԹԱՄՊՕԼ-ՍԱՐԸՄՊԷՅ ԽԱԹԹԸ

Սթամպօլտան հարէ-էրն էտէն ըրէն	Թրէն Ն. 2 Եօշը
ՀԱՐԷՖԷԹ	ժամ
ՍԹԱՄՊՕԼ. (Պէ-ֆէ)	7 15
Գումգաբու	7 27
Եէտի գուլէ	7 41
Մայրիքէօյ	8 —
Այլիոէֆանոս	8 14
Քիւչիւք Զէքմէճէ	8 26
Սարթա-գուլէ	9 12
Հատըմ քէօյ	9 49
Զաթալճա	10 35
Գայազճա	11 17
Սինէքլի	12 20
Վէ-ռ-ռա	1 04
Զէյրէկ քէօյ (Պէ-ֆէ) հարէ+էրէ	1 34
ԶՕՐԼՈՒ	2 33
Մուրատլը-Քէօրէքլի	3 27
Սէիսլէր Չիֆթլիկի	4 02
Լիւլէ-Պուրկազ	4 45
Պապա-Էսկի	5 30
Բավլը քէօյ	6 17
Ուզուն-Քէօբրիւ	7 15
Գուլէլի Պուրկազ	7 58
Ուրլը	8 24
ԷՏԻՐՆԷ Վէ-ռ-ռա	9 14

Էտիրնէ (Պէ-ֆէ)	Թրէն Ն. 122
Գաստը քէօյ	8 31
Մուսթաֆա բաշա	9 48
Հարմանլը	10 09
Վէ-ռ-ռա	11 25
ԹԸՐԽՕՎԱ. (Պէ-ֆէ) հարէ+էրէ	12 03
Խասքէօյ-Գայամդգ	12 43
Նէնի-Մահալլէ	1 46
Բաբալը	3 06
Գաթունիցա	3 49
Վէ-ռ-ռա	4 36
ՖԻԼԻՊԷ (Պէ-ֆէ) հարէ+էրէ	5 09
Թաթար-Բազարճըգ	5 34
Սարըմպէյ Վէ-ռ-ռա	6 37
	7 31

ՍԱՐԸՄՊԷՅ-ՍԹԱՄՊՕԼ ԽԱԹԹԸ

Սարըմպէյտէն հարէ+էրէ էտէն ըրէն	Թրէն Ն. 121 Մէքթուբէճէ
ՀԱՐԷՖԷԹ	ժամ
Սարըմպէյ	6 07
Թաթար Բազարճըգ	6 51
Վէ-ռ-ռա	8 4
ՖԻԼԻՊԷ (Պէ-ֆէ) հարէ+էրէ	8 29
Գաթունիցա	9 2
Բաբալը	9 47
Նէնի-Մահալլէ	10 35
Հաբէօյ-Գայամդգ	11 55
ԹԸՐԽՕՎԱ.	1 23
Հարմանլը	2 11
Մուսթաֆա-բաշա	3 22
Գաստը քէօյ	4 7
Էտիրնէ Վէ-ռ-ռա	4 53

Էտիրնէ	Թրէն Ն. 1 Եօշ- ժամ
Ուրլը	6
Գուլէլի-Պուրկազ	6 52
Ուզուն-Քէօբրիւ	7 36
Բավլը քէօյ	8 3
Պապա-Էսկի	8 49
Լիւլէ Պուրկազ	9 49
Սէիսլէր-Չիֆթլիկ	10 29
Մուրատլը-Քէօբրէքլի	11 9
ԶՕՐԼՈՒ Վէ-ռ-ռա	11 45
Զէյրէք քէօյ (Պէ-ֆէ) հարէ+էրէ	12 45
Սինէքլի	1 34
Գայազճա	2 4
Զաթալճա	2 58
Գաստը քէօյ	3 55
Հատըմ քէօյ	4 32
Սարթա-գուլէ	5 24
Քիւչիւք-Զէքմէճէ	6 1
Այիսթէֆանոս	6 38
Մայրիքէօյ	6 51
Եէտի-Գուլէ	7 5
Գում-Գաբու	7 26
Սթամպօլ Վէ-ռ-ռա	7 40
	7 50

ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ-ԷՏԻՐՆԷ ԽԱԹԹԸ ՀԱՐԷՖԷԹ ՎԷ ԱՎՏԷԹԻ

Տէտէ Աղաճ-ըստ հարէ+էրէ էտէն ըրէն *	Թրէն Ն. 222 Մէքթուբէճէ
ՀԱՐԷՖԷԹ	ժամ
Տէտէ Աղաճ (Պէ-ֆէ)	12 14
Ֆէրրէ	1 54
Պիտիկլի	3 20
Սուֆլի	4 23
Տիմէթօգա	5 42
Տ-Աղաճ (Պէ-ֆէ) վէ-ռ-ռա	6 17

Էտիրնէյէ հարէ+էրէ էտէն ըրէն **	Թրէն Ն. 221 Մէքթուբէճէ
ՀԱՐԷՖԷԹ	ժամ
Գ.-ՊՈՒՐԿԱԶ (Պէ-ֆէ)	8 52
Տիմէթօգա	9 43
Սուֆլի	11 12
Պիտիկլի	12 10
Ֆէրրէ	1 21
Տ-Աղաճ (Պէ-ֆէ) վէ-ռ-ռա	2 28

* Պու թրէն՝ էտիրնէյէ կիթմէք իւզրէ Սթամպօլտան կէլէն 2 Նուամէրօլը թրէնի Գուլէլի Պուրկազտա գարշըլար։

** Պու թրէն՝ Սթամպօլա կիթմէք իւզրէ էտիրնէյէ կէլէն 1 Նուամէրօլը թրէնի Գուլէլի-Պուրկազտա գարշըլար։

ԹԸՐՆՕՎԱ-ԵԱՄՕԼԸ ԽԱԹԹԸ ՀԱՐԷՖԷԹ ՎԷ ԱՎՏԷԹԻ

Թրէնովտան հարէ+էրէ էտէն ըրէն *	Թրէն Ն. 322 Մ-ԷՐԷԼԷՐ
ՀԱՐԷՖԷԹ	ժամ
ԹԸՐՆՕՎԱ. (Պէ-ֆէ)	1 3
Գարապուրնար	1 51
Պատնէ-Մահալլէսի	3 2
Եէնի Զագրա	4 17
Գըրմանլը	5 15
ԵԱՄՊՕԼՈՒ Վէ-ռ-ռա	6 11

Եամպոլտան հարէ+էրէ էտէն ըրէն **	Թրէն Ն. 321 Մ-ԷՐԷԼԷՐ
ՀԱՐԷՖԷԹ	ժամ
ԵԱՄՊՕԼՈՒ	7 —
Գըրմանլը	8 6
Եէնի Զագրա	9 14
Պատնէ-Մահալլէսի	10 29
Գարապուրնար	11 35
ԹԸՐՆՕՎԱ. (Պէ-ֆէ)	12 13

* Պու թրէն՝ էտիրնէյէ կէլէն 122 Նուամէրօլը վէ Սարըմպէյտէն կէլէն 121 Նուամէրօլը թրէնլէրի Թրնովասա գարշըլար։

* Պու թրէն՝ եալընըզ բազար իրթէսի, չարչէնպիհ վէ ճումաա կիւնլէրի իչէր։

** Պու թրէն՝ էտիրնէյէ կիթմէք իւզրէ Սարըմպէյտէն կէլէն 121 Նուամէրօլը, վէ Սարըմպէյտէ կիթմէք իւզրէ էտիրնէյէտէն կէլէն 122 Նուամէրօլը թրէնլէրի Թրնովասա գարշըլար։

** Պու թրէն՝ եալընըզ սալը, բէնճէշնիկ վէ ճումաա իրթէսի կիւնլէրի իչէր։

ՎԱՐՆԱ-ՐՈՒՍՃՈՒԿ ԽԱԹԹԸ

Վարնատան հարէ+էրէ էտէն ըրէն	Թրէն Ն. 402 Բօ-ռա		Թրէն Ն. 422 Մ-ԷՐԷԼԷՐ	
ՀԱՐԷՖԷԹ	ֆէրսա-ժամ	հարէ+էրէ-ժամ	ֆէրսա-ժամ	հարէ+էրէ-ժամ
Վարնա (Պէ-ֆէ)		8 15		8 15
Կէպէճէ	8 47	8 49	8 52	8 55
Բրատատ	9 47	9 52	10 01	10 06
Շումլա-Լ'օտ	10 45	10 50	11 06	11 21
Շէյթանճըգ (Պէ-ֆէ)	11 45	12 03	2 35	1 05
Բէյգլար	12 55	12 57	2 13	2 20
Բազկրատ	1 36	1 41	3 03	3 18
Վէթօվա	2 37	2 41	4 20	4 23
Զէրվէնիոֆտա	3 14	3 19	5 02	6 51
ՐՈՒՍՃՈՒԿ (Պէ-ֆէ) վէ-ռ-ռա	3 56		5 54	

ՐՈՒՍՃՈՒԿ-ՎԱՐՆԱ ԽԱԹԹԸ

Ռուսճուքտան հարէ+էրէ էտէն ըրէն	Թրէն Ն. 401 Բօ-ռա		Թրէն Ն. 421 Մ-ԷՐԷԼԷՐ	
ՀԱՐԷՖԷԹ	ֆէրսա-ժամ	հարէ+էրէ-ժամ	ֆէրսա-ժամ	հարէ+էրէ-ժամ
ՐՈՒՍՃՈՒԿ (Պէ-ֆէ)		11 10		7 —
Զէրվէնիոֆտա	11 52	11 57	7 49	8 54
Վէթօվա	11 34	12 36	8 46	8 49
Բազկրատ	1 32	1 37	10 02	10 20
Բէյգլար	2 19	2 21	11 13	11 16
Շէյթանճըգ (Պէ-ֆէ)	3 2	3 20	12 7	12 36
Շումլա-Լ'օտ	4 6	4 11	1 28	1 43
Բրատատ	5 4	5 6	2 43	2 48
Կէպէճէ	6 3	6 5	3 53	3 56
Վարնա	6 37		4 32	

Մ.ռ-ռահ-ռը։ —Նուամէրօ 401 վէ 402 բօսթա գաթարլարը՝ եալընըզ հէր հաֆթանընն չարչէնպիհ վէ ճումաա իրթէսի կիւնլէրի իչէր։

Նուամէրօ 421 վէ 422 մուխթէլիֆ գաթարլար՝ հէր հաֆթանընն բազար իրթէսի · սալը, բէնճ-էշնիկ ճումաա վէ բազար կիւնլէրի իչէր։

ՍԼԻՎՆՆԻՔ-ԻՍՍՔԻԻՊ-ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ ԽԱԹԹԸ ՀԱՐԷՖԷԹ ՎԷ ԱՎՏԷԹԻ

Սլիվնիքտան հարէ+էրէ էտէն ըրէն	Թրէն Ն. 522 Մ-ԷՐԷԼԷՐ
ՀԱՐԷՖԷԹ	ժամ
ՍԼԻՎՆՆԻՔ (Պէ-ֆէ)	6 40
Թօքսին	7 8
Ամաթ օվօ	8 34
Գարասուլի	9 9
Կիւմէնճէ (Հ-ԼԸ)	9 26
Կէօրկէլի	10 27
Միրօվէ	11 25
Սթրումիցա (Հ-ԼԸ)	11 42
Էյլէն Վէ-ռ-ռա	12 31
Տէմիր-Գաբու (Պէ-ֆէ) հարէ+էրէ	12 56
Քրիվօլաք	2 04
Վէլիցիանօ Կրատագ օ	3 7
Քէօբրիւլիւ	4 30
Զէլէնիգ օ	5 38
Իւսքիւպ Պէ-ֆէ վէ-ռ-ռա	6 34

Սիվրիհիսար հարէ+էրէ էտէն ըրէն *	Թրէն Ն. 622 Մ-ԷՐԷԼԷՐ
ՀԱՐԷՖԷԹ *	ժամ
Իւսքիւպ (Պէ-ֆէ)	9
Էյլէսխան	10 4
Գարասխանիք	11 58
Վէրիզօվիզ	12 5
Լիրլիան	1 9
Բրիչինա	2 8
ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ (Պէ-ֆէ)	3 14

Միթրովիցատան հարէ+էրէ էտէն ըրէն *	Թրէն Ն. 621 Մ-ԷՐԷԼԷՐ
ՀԱՐԷՖԷԹ *	ժամ
ԻՍՍՔԻԻՊ (Պէ-ֆէ)	6 9
Զէլէնիգ օ	7 27
Քէօբրիւլիւ	8 48
Վէլէնցիանօ Կրատագ օ	10 6
Քրիվօլագ	11 14
Վէ-ռ-ռա Տէմիր Գաբու Պէ-ֆէ հարէ+էրէ	12 7
Սթրումիցա	12 22
Միրօվէ	1 29
Կէօրկէլի	1 41
Կիւմէնճէ	2 40
Գարասուլու	3 40
Ամաթ օվօ	3 54
Թօքսին	4 28
Սլիվնիքէ (Պէ-ֆէ) վէ-ռ-ռա	5 22
	6 18

* Պու թրէն՝ Սլիվնիքտէն կէլէն 522 Նուամէրօլու թրէնի գարշըլար։

* Պու թրէն՝ Միթրօվիցատան կէլէն 621 Նուամէրօլու թրէնի գարշըլար։